

#DWARS

Johan van Hell
uit de
vergetelheid
gehaald

pagina 15

'Bolgewas'
In de reeks
sculpturen
van Oost

pagina 16

En verder

Dapperbuurt toen en nu	6
Havo de Hof	8
Verhalen	9
Oost bij nacht	12
Milieu	14
De Klaprozen	16

40 jaar kunst aan de Mauritskade!

Begin april 2017 vieren we dat er 40 jaar kunsteducatie op de Mauritskade 24 te vinden is. Naast een korte historie en een aankondiging is hieronder ook een oproep aan vroegere deelnemers te lezen.

Kinderen van toen

Kinderen van nu

De Werkschuit

MK24 Kunsteducatie is voor de oudere Amsterdammers vaak beter bekend als de Werkschuit. Het tot ateliers verbouwde woonschip van stichting de Werkschuit (1950) was jaren lang dé plek voor kunsteducatie voor alle Amsterdamse kinderen. Al snel werd de Werkschuit een plek waar ook volwassenen zich konden verdiepen in kunst.

Voet aan wal

Dit voorjaar is het precies veertig jaar geleden dat de Werkschuit voet aan wal zette.

Op 9 april 1977 werden de deuren van het oude schoolgebouw aan de Mauritskade 24 feestelijk geopend. Een moment om niet zomaar voorbij te laten gaan. Samen met oud cursisten en docenten vieren we veertig jaar kunst aan de Mauritskade. We richten verschillende exposities in met het werk van cursisten en docenten. Er worden lezingen gehouden, we halen herinneringen op en heffen het glas. Er is vooral heel veel ruimte voor verhalen. Wie kwamen er naar de Werkschuit? Wat heeft het hen gebracht?

Mauritskade 24

Door de jaren heen heeft het centrum voor kunsteducatie aan de Mauritskade verschil-

lende namen gehad. Begonnen als de Werkschuit, later SKVA en Kunstweb. Meer dan honderdduizend Amsterdam-

mers kwamen voor beeldende cursussen en de ontwikkeling van hun creativiteit naar het pand aan de Mauritskade. De laatste twaalf jaar staat het centrum voor kunsteducatie bekend als MK24 Kunsteducatie. Met een breed aanbod voor alle leeftijden één van de grootste aanbieders van kunsteducatie in Amsterdam. Bij MK24 worden cursussen en workshops gegeven in alle beeldende disciplines. Van beeldhouwen, keramiek, tekenen en schilderen tot video, grafische vormgeving en new media. Daarnaast kun je bij MK24 terecht voor een opleiding om je te professionaliseren als Beeldend Kunstenaar of Grafisch vormgever.

40 jaar kunst aan de Mauritskade!

Zondag 9 april 2017 viert MK24 veertig jaar kunst aan de Mauritskade. Het wordt een mooie dag met lezingen en exposities. Iedereen is welkom. Daarbij is het een goed moment om weer in contact te komen met oud cursisten. Voor de invulling van dit jubileum zijn we op zoek naar ervaringen en anekdotes. #

Oproep:

Heb jij les gehad bij de Werkschuit? Heb je leuke herinneringen en misschien zelfs nog werk uit die tijd? We komen graag met je in contact! Stuur een e-mail naar 40jaarkunst@mk24.nl.

#DWARS

Redactioneel

Door: Arie van Tol

De laatste Dwars al weer van dit jaar. Nummer 190. Met de gebruikelijke diversiteit aan artikelen hopen we voor enig leesplezier te zorgen, ook in de laatste weken van 2016. De krant wordt gemaakt door vrijwilligers. Velen zijn al jaren schrijver of fotograaf bij de Dwars. Sommigen haken na enige tijd af. Zo heeft helaas Hansje Galesloot, ruim een jaar lid van de kernredactie, besloten zich terug te trekken uit die redactie.

Anneke Hesp en Rose Bartholomé hebben zich gemeld om in de nabije toekomst bij te dragen aan een kernredactie op volle sterkte. Met ook nog eens nieuwe schrijvers – de vorige keer al genoemde nieuwe columnist Carolien van Welij, Dick Feenstra (die vooral over natuur in Oost zal schrijven) en Noortje Blauw – en een nieuwe fotograaf – Eddy Ellert – als aanvulling van het bestaande team mogen we ook in 2017 weer een zevental prachtige kranten verwachten.

En ook oost-online en de talkshow in de Jungle zijn niet meer weg te denken! #

Column

Door: Carolien van Welij

Verandering

Er zijn dagen dat ik Oost niet verlaat. Alles wat ik nodig heb, is in de buurt. School, werkplek, Albert Heijn. Boekhandel, Hema, café, filmhuis en park. Toen ik iemand wees op dat bijzondere theater aan de andere kant van de stad, kreeg ik als reactie: 'Helemaal bij het Haarlemmerplein? Dat vind ik te ver.' Ik herken dat gevoel.

De afgelopen weken was ik een forens. Ons huis was tijdelijk onbewoonbaar door een verbouwing. De oplossing lag buiten de stad. Forenzen in omgekeerde richting: 's morgens vroeg bracht bus 327 ons terug naar Amsterdam voor school en werk. Aan het einde van de dag verlieten we Oost. Bus 327 was de dagelijkse schakel.

Vanuit het raam van de snelbus zag ik iedere dag de zon opkomen. De ene keer gehuld in roze, de andere keer achter veel grijs. Ik zag auto's, heel veel auto's. Slierten van rode en witte lampen. Aan de randen van de weg een verzameling graafmachines en walsen die meer asfalt mogelijk maakten. Het landschap waar ik in de zomers fiets, herkende ik bijna niet terug. Er waren nu zes banen – er was nog steeds file.

Niet in je eigen huis slapen gaat voor mij meestal samen met vakantie. Dan is even alles anders. Nu ging het gewone leven door en was alleen de slaapplek ergens anders. Op een zaterdagavond waren we met de auto op de terugweg. Steeds als er op

een blauw wegwijsbord 'Amsterdam' stond of 'Ring Oost' moest ik dat negeren. Toen was het er: heimwee. Als ik dat al voel. In mijn eigen land, met mijn eigen taal, in een situatie waar ik zelf voor heb gekozen, en die een paar weken later voorbij zal zijn.

Ik was vergeten hoe leerzaam verandering kan zijn. Door een tijdje niet mijn vertrouwde leven in Oost te leven, alles te improviseren, alles net even anders te doen, verdween er een soort mist. Wat het vooral met me deed: ik kon me veel beter verplaatsen in anderen. Ik dacht dat ik dat wel kon. Maar er is een verschil tussen meedenken en meevoelen met een ander. Het begon met de mensen in de bus en ging door met de mensen uit het nieuws.

Meedenken is vrijblijvend. Daar kun je mee beginnen, en heel makkelijk weer mee stoppen. Als je meevoelt met een ander, wordt het meteen duidelijk dat veranderingen in de wereld nodig zijn. En dat je dus iets moet doen.

Ik stapte 's ochtends vroeg in de inmiddels vertrouwde bus 327 van 7:25 uur. Een man sprak me aan. Had ik gisterochtend bij het uitstappen mijn handschoenen verloren? Hij haalde mijn grijze exemplaren uit zijn rugzak. Grote veranderingen zijn nodig. Deze man herinnerde mij eraan dat je klein moet beginnen. #

25 jaar hart voor de zaak

Tekst: Noortje Blauw | Fotografie: Eddy Ellert

De Linnaeus Boekhandel bestaat 25 jaar. Op zaterdag 5 november j.l. is dat feestelijk gevierd. Een verslag hiervan is terug te vinden op oost-online. In dit artikel heb ik ter ere van het jubileum een interview met eigenaresse Anja Duitsmann.

Het interview met Anja wordt mijn eerste voor Dwars door de Buurt. Een beetje gespannen loop ik naar binnen. Anja staat achter de balie en verwelkomt mij hartelijk. 'Zullen we naar beneden gaan?' We lopen de trap af naar een ruimte met voorraden boeken en een keukentafel met uitzicht op een tuintje. Ik krijg een lekker kopje thee. Mijn zenuwen ben ik inmiddels allang vergeten en met dezelfde relaxte sfeer als er in de boekhandel hangt beginnen we het gesprek. We spreken af elkaar te tutoyeren.

Wilde je altijd al een boekhandel beginnen?

'Ja, ik liep al langer met het idee dat ik een eigen boekhandel wilde, want ik zat al een tijdje in het vak. Het mooie was dat er toen bij de Linnaeus Boekhandel een vacature vrij kwam. Ik had al gehoord dat de eigenaresse aan het rondkijken was naar een opvolger. Dus ik heb in een redelijk vroeg stadium bij haar neergelegd 'ik zou hier graag willen werken, maar dan zou ik het ook heel leuk vinden als ik een kijkje achter de schermen mag nemen en dingen mag leren die erbij horen als je een eigen zaak runt'. En dat vond de voormalig eigenaresse heel leuk, dus ze heeft me echt alles laten zien.'

De overname was vijf jaar geleden, hoe heb je er daarna je eigen stempel op gedrukt?

'Dat wordt wel vaker gevraagd, maar zo voel ik dat zelf niet. Ik ben er geleidelijk aan ingegroeid. Tien jaar geleden ben ik hier eerst begonnen als collega en vijf jaar geleden was het zover dat we ook financieel de weg uitgestippeld hadden. En de winkel paste gewoon

Anja te midden van medewerkers bij de feestelijke drukte op 5 november

heel goed bij me. Alsof je een jasje past en denkt, dit is 'm!'

Kun je omschrijven wat zo fijn voelde, wat zo paste?

'De sfeer, het assortiment, de manier waarop er met het product 'boek' omgegaan wordt. Al die dingen maakten dat ik dacht 'ja, deze zaak zie ik mezelf wel runnen en voortzetten'. Dus vandaar ook minder de gedachte van ik moet dingen anders doen. Wat wel zo

is, is dat in het vak dingen zijn veranderd en dat de buurt is veranderd. Dus die aspecten hebben gezorgd voor kleine aanpassingen in het assortiment.'

Welke veranderingen heb je in de buurt gezien?

'Science Park is er bijvoorbeeld bijgekomen, wat er voor gezorgd heeft dat we meer ruimte voor Engelse boeken hebben gemaakt. Verder was er vroeger boekhandel Orlando bij het Oosterpark,

met een goede afdeling over Suriname. Toen Orlando stopte kwamen de makers van de Suriname kalender naar ons toe: 'ons verkooppunt is weg willen jullie onze kalenders verkopen?' En dat hebben we natuurlijk met veel plezier gedaan. Dus daarom hebben we wat meer Surinaams publiek gekregen en verkopen we bijvoorbeeld meer Bijbels. Dat vind ik echt heel leuk en dat komt dan door zo'n kalender.'

Bij veranderingen in het vak, denk ik dan aan digitalisering?

'Ja, dat is natuurlijk wel opgekomen de afgelopen periode, maar ook weer niet zo omvangrijk als iedereen denkt. Er waren op een gegeven moment doemscenario's dat de winkels zouden ophouden te bestaan. Zo erg is het niet. Wel zie je veranderingen in bepaalde genres. We hebben bijvoorbeeld de afdeling spannende boeken, de thrillers, die is echt gehalveerd. Dat is heel duidelijk, dan zie je in de vakantie ook echt een ongelofelijke piek qua downloads.'

En naar de toekomst? Zijn er zaken waar je stiekem van droomt?

'Het is wel zo dat ik ooit wil verbouwen. Even een frisse wind. Als ik zo rondkijk, er zijn wel dingen die ik aan wil pakken. De winkelrichting is ook vijftientig jaar oud.'

Uitbreiden wellicht?

'Dat is weleens bekeken aan de rechterzijde, maar dat was geen optie. Aan de andere zijde zou dat een mogelijkheid kunnen zijn. Daar zou ik wel naar kijken als die gelegenheid zich voordoet.'

Nog andere wensen?

'Ik zou dit graag gewoon zo voortzetten. En als wens op het feest heb ik uitgesproken dat ik het heel fijn zou vinden om het stokje straks over te dragen aan iemand die, net als ik toen, staat te trappelen en een warm hart heeft voor de zaak.' #

Talkshow ook in 2017

Tekst: Arie van Tol

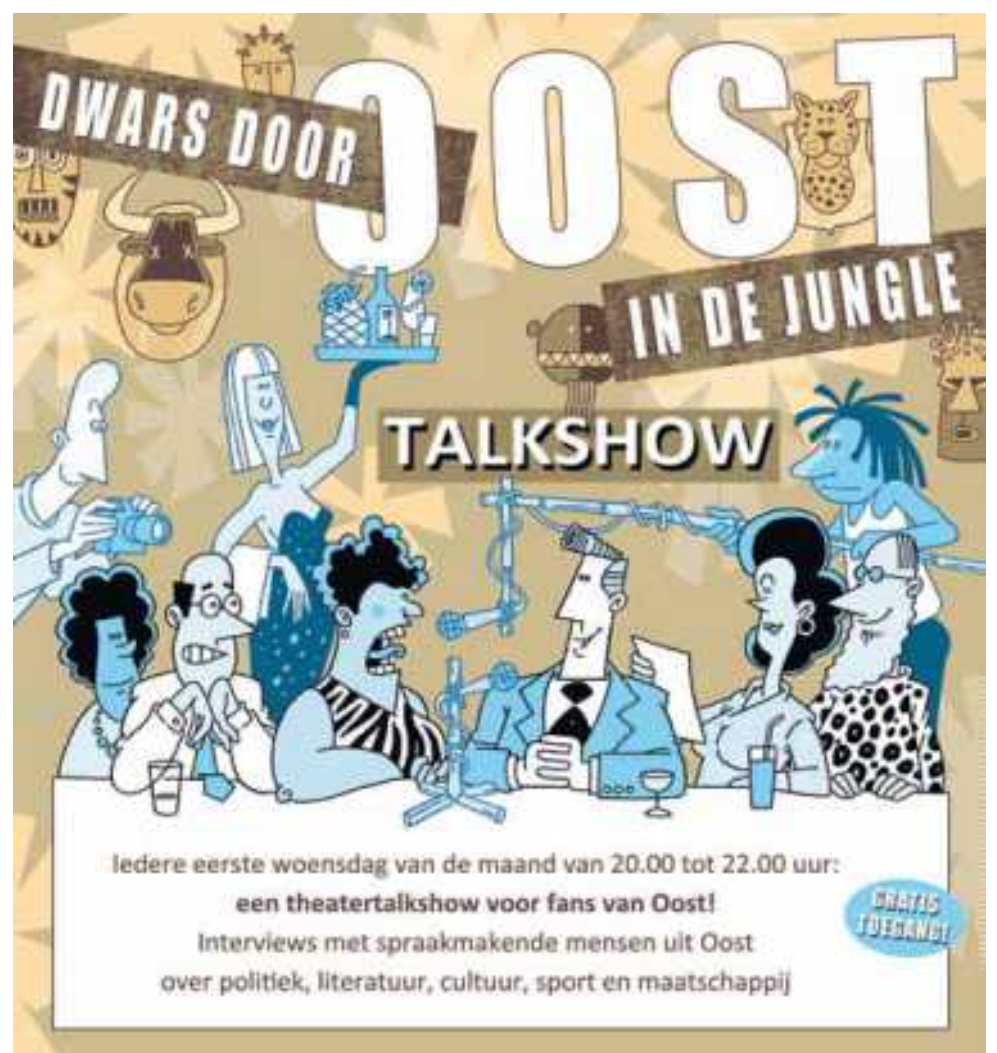
'Er zijn zo veel mensen in Oost die iets te vertellen hebben.' Dat is de reden waarom Dwars en oost-online in 2017 doorgaan met de talkshows in Jungle Amsterdam. De eerste drie afleveringen smaken naar meer.

Het aantal buurtbewoners dat de talkshows bezocht stemt de organisatie tevreden. Er is animo om naast het lezen van buurtkrant en buurtwebsite live iets over Oost te vernemen. De keur aan gasten droeg daar uiteraard aan bij, maar het succes was evenzeer te danken aan de medewerkers. Irene Kuiper bewees een ideale gastvrouw te zijn die alles prettig aan elkaar praatte. De interviewers kweten zich uitstekend van hun al dan niet nieuwe taak. En verder verliep alles ook organisatorisch naar wens. Allen hartelijk dank!

Helemaal vanzelfsprekend is een doorstart overigens niet. Dwars, oost-online en Jungle moeten bekijken wat er wel en niet mogelijk is in de toekomst. Ergens moet wat geld vandaan komen. Met een team van capabele vrijwilligers hoeft een avond weliswaar niet veel te kosten, maar voor niets kan het

niet. Bij stadsdeel Oost en/of het Fonds voor Oost wordt een aanvraag gedaan. We willen in principe negen afleveringen van Dwars door Oost in de Jungle organiseren in 2017. Elke eerste woensdag van de maand, met uitzondering van januari, juli en augustus. Reden aan tijden te morrelen is er niet: inloop is vanaf half acht, het programma duurt van acht tot tien uur 's avonds. De toegang blijft gratis.

Om continuïteit te waarborgen is het belangrijk dat ons team van medewerkers intact blijft en liefst nog versterking krijgt. Denk je een bijdrage te kunnen leveren aan het maken van talkshows? Stuur een mail naar dwerskrant@gmail.com of redactie@oost-online.nl. #

Voormalig Burgerziekenhuis snel opnieuw op monumentenlijst

Tekst: Jaap Kamerling | Fotografie: Gerard Valentijn

Erfgoedvereniging Heemschut heeft de Bestuurscommissie opnieuw met klem verzocht het voormalige Burgerziekenhuis aan de Linnaeusstraat op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

Begin dit jaar vroeg Heemschut al dit monumentale complex uit 1889, van de bekende architect A.L. van Gendt in de stijl van de neorenaissance, als monument aan te wijzen, samen met nog een flink aantal 'vergeten monumenten' in Oost. Van die potentiële 'vergeten' monumenten is tot dusver geen enkele pand op de monumentenlijst geplaatst.

Ultramodern

Het voormalige Burgerziekenhuis, thans hotel Manor, werd speciaal voor de wat beter gesitueerde middenklasse ontworpen als hospitaal, twee jaar later in gebruik genomen en heeft tot 1991 dus honderd jaar als ziekenhuis gefungeerd. Na de oorlog vervaagden de standsverschillen in het ziekenhuiswezen en kon ook de gewone Amsterdamer terecht. In 1937 verbleef prins Bernard er enige tijd na een ernstig auto-ongeluk in Diemen en in 1947 werd Johan Cruijff er geboren. In 1991 werd het herbested tot stadsdeelkantoor en vanaf 2011 functioneert het als hotel-restaurant Manor/Enoteca. De ziekenhuisfunctie verhuisde deels naar Almere. Het ziekenhuis was voor die tijd ultramodern. Het was voorzien van hydraulische liften, elektriciteit, stromend water en centrale verwarming. Het beschikte over een grote staf medici en verpleegkundig personeel. Later werd het uitgebreid met een revalidatiecentrum. De schepping van Dolf van Gendt, die onder meer ook het Concertgebouw en de Stadschouwburg ontwierp, heeft destijds

1 miljoen gulden gekost. Het complex is later diverse malen verbouwd. Tot op heden heeft het behouden deel van de bebouwing zijn karakter weten te handhaven. Heel bijzonder is het chirurgijnsgebouw - de 'snijzaal' - met het koepeltje op het binnenterrein. Het complex is zowel bij de herbestemming tot stadsdeelkantoor als die tot hotel grondig verbouwd en gerenoveerd. Het pand is echter zoveel mogelijk in oude luister hersteld met verwijzingen naar het medisch verleden. Zo zijn de hotelkamers aangekleed met typische ziekenhuisgordijnen. Om ook de zolderetage in te kunnen richten moest het dak van het pand dertig centimeter worden gelicht, een bouwkundig gecompliceerde klus.

Als Burgerziekenhuis stond het complex nog op de gemeentelijke monumentenlijst en was het zelfs in beeld als rijksmonument. In verband met de noodzakelijke verbouwing tot stadsdeelkantoor en de verkoop later aan Eden Hotels werd het complex tijdelijk van de monumentenlijst gehaald. Nu is de tijd rijp het complex opnieuw op de monumentenlijst te plaatsen, zeker nu het Rijk voorlopig om financiële redenen geen plannen heeft de rijksmonumentenlijst uit te breiden.

Transvaalbuurt

Behalve het Burgerziekenhuis vraagt Heemschut ook andere 'vergeten' panden en complexen op de gemeentelijke lijst te plaatsen. Met name veel panden in de prachtige Transvaalbuurt. Architect Berlage maakte begin twintigste eeuw het stedenbouwkundig plan

Het Burgerziekenhuis werd ontworpen voor de wat beter gesitueerde middenklasse.

voor de Kraaipanstraat en omliggende straten.

Doel van de bebouwing hier was om grote aantallen woningen te bouwen voor mensen met lage inkomens. De architecten J. Gratama en G. Versteeg ontwierpen de panden in de buurt. De laagbouw van de Kraaipanstraat kreeg een dorps karakter. In de straten eromheen kwam meer 'hoogbouw'. Vorm en ligging van die hoogbouw en de poort in de Schalk Burgerstraat doen denken aan een vesting. Opvallend in de wijk zijn de kopgevels van de blokken en de open hoeken. Ook aan het Transvaalplein, de Transvaalstraat, de Transvaalkade, de Smitstraat, de Laing Neckstraat en de Majubastraat, de Vaalrivierstraat, de Luthulistraat, de De la Reystraat, de Colensostraat en de Cronjéstraat staan hele rijen panden, die een plaats op de gemeentelijke monumentenlijst verdienen.

Watergraafsmeer

Ook in de Watergraafsmeer staan veel panden en rijen panden, die de monumentenstatus zouden moeten krijgen. In Betondorp staan aan de Brink nog panden van architect Dick Schreiner, die geen status hebben terwijl nota bene grote delen van de Brink rijksmonument zijn. Ten slotte staan in de Linnaeusparkwegbuurt veel panden, waarvoor de monumentenstatus gerechtvaardigd is. Met name de fraai vormgegeven bakstenen bouwblokken van architect J.F. Staal in het volkswoningcomplex Linnaeusparkweg/Pythagorasstaat, Copernicusstraat/Galileiplantsoen. De blokken hebben prachtig vormgegeven ronde hoeken, gemarkeerd door schoorstenen, die als torentjes de hoeken markeren. #

Wie kent Amsterdam Oost?

Test uw lokale kennis met de 13 quizvragen van Dwars door de Jungle van november 2 november in het Muiderpoorttheater.

1 Een van de grootste wetenschappers die Amsterdam-Oost heeft voortgebracht is Pieter Nieuwland (1764-1794). Hij werd het 'wonder van de Meer' genoemd, de Nederlandse Newton. In Amsterdam-Oost is er een middelbare school naar hem genoemd. Waar bevindt zich het Pieter Nieuwland College?

- Nobelweg
 Wibautstraat

2 Welke beroemde zanger begon zijn carrière op de Dappermarkt?

- Gordon
 Gerard Joling

3 Op de kruising van de Linnaeusparkweg en de Hogeweg verrees in 2007 een fontein. Een monumentale fontein, niet hoog maar rond en breed, gemaakt van onverwoestbaar Chinees graniet. De plek was niet willekeurig gekozen. Tussen 1900 en 1932 had hier eerder iets monumentaals gestaan, maar wat?

- Een gedenkstee van de Sint-Pietersvloed van 1651
 Een andere fontein, van gietijzer

4 Waar wonen meer mensen?

- In Stadsdeel Oost
 In Alkmaar

5 In 1810 werd Nederland door Frankrijk ingelijfd. Napoleon trok op 9 oktober 1811 in eigen persoon naar Amsterdam. Burgemeester overhandigde hem met veel ceremonieel de sleutels van de stad. Waar vond die overhandiging precies plaats?

- Bij de Oetewalerbrug
 Bij de Muiderpoort

6 Hoe heette de tribune tegenover de ertribune in het oude Ajaxstadion?

- Reynolds-tribune
 Buckingham-tribune

7 Oosterpark nummer 82 was eind 19de eeuw een plek waar veel gedronken en luid gepraat door schrijvers en kunstenaars. Op zomerse dagen liepen ze zelfs soms naakt in de tuin. Wie was de eigenaar die steeds weer hen uitnodigde?

- Witsen

- Breitner

8 Welke bouwstijl is het Tropeninstituut?

- Neo-rennaissance
 Neo-barok

9 Wat was het beroep van meneer Vrolijk van de Vrolijkstraat?

- Hoogleraar in de anatomie, fysiologie en verloskunde
 Handelaar en microbioloog.

10 De schrijver Nescio groeide op in de Dapperbuurt, woonde een groot deel van zijn werkende leven op de Middenweg en werd begraven op de Nieuwe Oosterbegravingplaats.

- Linnaeusstraat tegenover het Oosterpark
 Linnaeushof ter hoogte van Frankendael

11 Wordt de nieuwe toren (100m.) bij het Amstelstation hoger dan de Rembrandttoren (150m.)?

- Ja
 Nee (ok)

12 Gerard Reve schreef de volgende woorden:

'Over deze hele buurt, de huizen, daken, de tuinen, de straten en pleintjes, heeft altijd, voor mij, de sfeer gehangen van onpeilbaar diepe, onontkoombare weemoed: laat elke hoop varen, gij die hier opgroeit, aldus zou ik mijn gevoelens moeten samenvatten.'

Op welk deel van Amsterdam Oost doelde hij?

- Betondorp
 Jerusalem

13 Wat is de verkeers blackspot in Amsterdam Oost?

- Rotonde bij het Tropenmuseum
 Molukkenstraat - Insulindeweg

Laatste vraag.

Hoe veel kost de duurste overnachting per kamer bij een bed en breakfast in Amsterdam Oost?

Nieuwsgierig naar de antwoorden? Kijk op www.oost-online.nl

‘Tijdens de kerstdienst vallen verschillen tussen mensen weg’

Tekst: Wil Merkies | Fotografie: Dineke Rizzoli

‘Ik ben mijn hele leven al geïnteresseerd in de veelkleurigheid van religies waarmee ik nu te maken krijg.’ Dat zegt René van Eunen. Hij is verbonden aan de Hofkerk, de parochie van de H.H. Martelaren van Gorcum op het Linnaeushof. Maar ook als coördinator van de ABG-parochie, de kerken Anna-Bonifatius en Gerardus Majella, kent hij veel mensen.

René van Eunen (37) laat bij binnenkomst duidelijk merken dat hij zin heeft in het gesprek. In de woonkamer van zijn benedenwoning, een voormalige kruidenierswinkel, stelt hij voor elkaar eerst persoonlijk wat beter te leren kennen en daarna de serieuze zaken. ‘De Watergraafsmeer is voor mij vertrouwd. Ik ben dichtbij geboren in het oude Anna Paviljoen van het OLVG, en woon er bijna mijn hele leven, nog steeds met veel plezier.’ De goedlachse parochiecoördinator vertelt dat hij in een moeilijke periode veel steun kreeg van pastor Nico Essen van de Hofkerk. ‘Maar van huis uit ben ik niet gelovig opgevoed. Wel ging ik naar de protestants-christelijke Hogewegschool, nu Frankendaelschool en was al heel jong geïnteresseerd in geschiedenis en religie’. Vanaf 2011 bezoekt hij de Hofkerk en werd actief als vrijwilliger bij de filmavonden en daarna als voorzitter van de Commissie Kerk en Samenleving en het Caritas

gevierd met een fototentoonstelling ‘Geloven in Gemeenschap’ in de OBA aan het Javaplein. Met foto’s van en teksten over voorgangers en mensen die in hun gemeenschap en buurt veel betekenen. Deze tentoonstelling was daarna ook te zien in kerken en moskeeën.’

Groeit het aantal kerkbezoekers in de Hofkerk?

René opgewekt: ‘De kerk is redelijk bezet, maar vaak drukker als er bekende gastsprekers zijn. Met Allerzielen op 2 november werd de Hofkerk door ouderen en jongeren bezocht. Kennelijk is er toch veel behoefte aan het samen gedenken. De kerk is voor mij een rustpunt en ik hoop dat anderen dat ook zo voelen.’ René is ook met zijn werk als parochiecoördinator van de ABG heel blij. ‘Het allereerste contact ontstaat vaak bij de inloop in de Gerardus Majellakerk. Dan hoor je de problemen en bekijken we of we daar als kerk iets mee kunnen doen. Soms is

Niet alleen kerk in de buurt, maar ook met de buurt.

Team. In 2013 trad hij toe tot de katholieke Kerk en werd gedoopt door pastor Essen. ‘Sinds 3 jaar ben ik ook lid van het Breed Interreligieus Overleg Oost (BIO) waarbij allerlei religies zijn betrokken en waarin wij de dialoog tussen de verschillende bevolkingsgroepen en religies willen stimuleren. Het mooie is dat iedereen kan aanschuiven of je nu agnost, moslim, protestant, katholiek of joods bent. Mijn motto is: je moet altijd naar het goede in de mens kijken en de dialoog durven aangaan met hen die dingen anders zien. Uiteraard moet iedereen daarbij de eigen identiteit behouden.’ René vertelt enthousiast dat het 10-jarig bestaan van het BIO vorig jaar werd

een gesprek met de pastor nodig. Naast mijn secretariaatswerkzaamheden heb ik dus ook een sociale functie. Er zijn veel problemen in Oost, vooral eenzaamheid onder ouderen. Niet alleen de eenzaamheid van niemand zien, maar ook van niet gekend of begrepen worden. Er is vaak een gebrek aan inlevingsvermogen.’

Vertel daar iets meer over

‘Bijvoorbeeld de vrouw die moest verhuizen omdat het zorgcentrum sloot. Zij komt in een andere omgeving waar alles nieuw en verder weg is voor haar. Het Willem Dreeshuis is verhuisd van de vertrouwde plek in Jeruzalem naar het nieuwe winkelcentrum Oostpoort. Er wordt dan al gauw gezegd: dat is

René van Eunen in de Hofkerk

toch ook in de buurt? Maar dat ervaart niet iedereen zo. Zo’n verandering is voor veel mensen niet leuk en dat vind ik heel erg. Voor ouderen die slecht ter been zijn, is het ver om van Oostpoort naar Frankendael te lopen. Ik hecht ook aan mijn eigen omgeving en moet wennen als er dingen veranderen in de buurt.’

Heb je Watergraafsmeer zien veranderen?

René moet voor het eerst nadenken over een antwoord. ‘Ja, er is veel veranderd. Veel oude buurtbewoners van toen en klasgenoten mis ik. Ik ben gelukkig dat de enige van mijn klas die hier nog woont. Het was in mijn kindertijd ook rustiger, dorpsier. Nu worden de randen van de Watergraafsmeer volgebouwd met foeilelijke hoogbouw en neemt de druk op de buurt toe. De Watergraafsmeer ‘verstadt’ en dat vind ik wel jammer. Als het nog drukker wordt wil niemand hier meer wonen. Maar het blijft toch gezellig hoor. Met mooi weer zitten mensen buiten en is er contact en tijd om te praten.’ René is enthousiast over het initiatief van bewoners van het Linnaeushof die 24 november een seniorencafé in de pastorie van de Hofkerk openden. ‘De initiatiefnemers zijn geen kerkgangsters. Zoiets is heel mooi, want je bent niet alleen kerk in de buurt maar ook met de buurt. Het betekent dat als je zoiets wilt ondernemen je niet altijd lid hoeft te zijn van die kerk. Samenwerken in diversiteit en verbinding zoeken is heel belangrijk.’

De huidige paus Franciscus is populair. Is zijn populariteit gunstig voor het kerkbezoek?

René: ‘Ja, ik denk het wel. De paus koos de naam Franciscus, van de heilige uit Assisi die een omslag maakte van feestbeest tot iemand die voor armen en zieken ging zorgen. Deze paus wil vooral aandacht voor mensen die buiten de boot vallen. En het is belangrijk dat hij contact maakt met gelovigen van andere religies en met seculieren. Hij wil met iedereen de dialoog aangaan.’

Verwacht je deze Kerst veel kerkgangsters?

René opgewekt: ‘Met Kerst en vooral

Kerstavond zitten de kerken altijd vol. Je voelt je dan verbonden met mensen die je niet kent. Alle verschillen vallen dan weg. De geboorte van een kind vieren blijft toch speciaal voor iedereen of je gelooft of niet. Het kind van Bethlehem raakt na tweeduizend jaar nog velen en juist met Kerst.’

Je bent redactielid van het Geheugen van Oost

René reageert enthousiast, zoals we in dit gesprek van hem gewend zijn. ‘De slogan van het Geheugen van Oost ‘De toekomst begint bij het verleden’ spreekt mij aan. Voor geschiedenis heb ik altijd veel belangstelling gehad en mijn interesse voor de Watergraafsmeer werd aangewakkerd door mijn vroegere buurman van de Archimedesweg, meneer Anton Beuming. Mijn verhalen gaan dan ook vaak over de Watergraafsmeer. Ik schreef onder andere over peuterspeelzaal Zonnehoek in de Fraunhoferstraat waar ik als klein ventje naar toe ging en kort geleden maakte ik een drieluik over Lucas Matter, veldwachter in de Watergraafsmeer. Ik schreef ook over de vroege jeugd van mijn vader in de Eerste Atjehstraat in oorlogstijd.’ Bij het afscheid buiten wijst hij op de grote ramen van zijn huis en het bordje ‘Margarine’ op de deur die nog herinneren aan de voormalige kruidenierswinkel. #

Informatie: hofkerk.amsterdam, abgparochie.nl, geheugenvanoost.nl

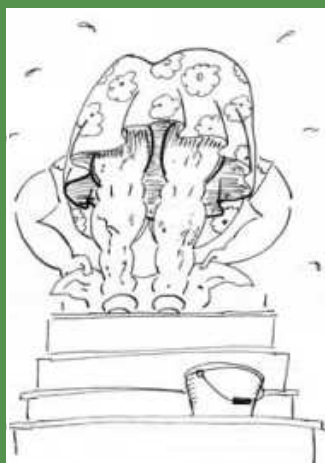
Aardappeleters nog steeds populair

Volksvoedsel nr. 1 al sinds 1911 te koop op de Dappermarkt. Allerlei soorten aardappelen, een unicum. Tonnie koster komt uit een aardappelfamilie, al jaren op de Dappermarkt

Zie: www.geheugenvanoost.amsterdam/page/59328

Het knappe trappie van tante Marie

Ze is nog van de oude stempel wat betreft schoonmaak en onderhoud van stoep en trap. "Een knap trappie!" zegt ze tevreden als ze weer eens de trap gedaan heeft. Een paar keer kom ik thuis terwijl ze bezig is. Je kijkt ongewild onder haar jurk en je krijgt de impressie van een herbergzoldering behangen met hammen en worsten. Ik heb er nog eens een tekening van gemaakt die ik voor dit verhaal zal proberen op te zoeken.

Zie: www.geheugenvanoost.amsterdam/page/5711

De Permanent Specialist van Amsterdam-Oost

Het scheren en knippen van een overledene was na telefonische oproep niet alleen bijzonder werk, maar maakte gelijk een wandeling door het Oosterpark en een half uurtje werk lucratief. Want met 10 harde hollandse guldens was dit in zijn ogen heel goed betaald werk.

Zie: www.geheugenvanoost.amsterdam/page/18901

Ode aan De Dappermarkt

Tekst: Geheugen van Oost / Anneke Koehof | Fotografie: Beeldbank Amsterdam

In het kader van Het Jaar van de Dappermarkt (2014) las Anneke Koehof bij de opening haar Ode aan de Dappermarkt voor.

Mijn vader vertelt van de Dappermarkt, van de Joodse zuurman met uitjes in wijn, de haring, de bietjes, citroen in azijn, augurken, de rolmops, komkommer in 't zuur, 'Mosselen twee maten een kwartje, niet duur!

Voor een klokke gaat hij naar de kraam van Tak en naar Kleermaker Vet voor een broek of een pak.

Over politiek ouwehoeren op de hoek van de Van Swinden maar dat wordt knokken en daarna weer als vrienden naar Blauwe Willem op het plein voor een slok, een blik op de klok.

Nog gauw voor kesousies naar de pindaman, de suizende gaslampen zijn al aan, als ze eindelijk op huis aan gaan.

Ik vertel mijn dochters van de Dappermarkt, van de visboer met zijn berenmuts, schelvisen op ijs, ze staren me aan, zo stijf als een paal, en in een bak vol zaagsel kronkelt de aal, 'Kom je een vissie kopen, zus?' Het maakt me verlegen, ik loop door, de knopenvrouw, daar kom ik voor.

Honderden knopen, zoveel mooie, ik weifel en twijfel tussen blauwe en rooie.

'Sta je wortel te schieten, komt er wat van?' O ja, ik moet naar de groenteman. Daar haal ik groenten voor in de soep, en

dan, vanaf de and're stoep, klinkt plots heel deftig: 'Hier mooi spulletje' en ik koop een schattig pulletje bij de pottenbakkerskraam, 't stond jaren voor mijn moeders raam.

En bij oom Sam van 't koffiehuis, biets ik aan 't einde van mijn tour, wat geld voor een patatje mét, bij de patatkraam van De Boer!

De Dappermarkt veranderde, het is niet meer als toen, maar een multiculti smeltkroes, met exotische producten naast een 'koopjeskampioen'.

Het ruist er en het bruist er, je hoort er alle talen, die juist op onze Dappermarkt de unieke sfeer bepalen.

Al die geuren, al die kleuren, de markt is zo gastvrij, de wereld gaat er open en trekt aan je voorbij.

Lees meer op www.geheugenvanoost.amsterdam/page/54964

50 Jaar Boer Geert

Tekst: Geheugen van Oost / Fred Koster | Fotografie: Beeldbank Amsterdam

We zitten gezellig tussen de klanten voor de winkel met een kopje koffie. Terwijl Fred Koster regelmatig klanten begroet en de verkoop in de winkel en kraam gewoon doorgaat vertelt hij over het ontstaan van de zaak.

Kraam naast de pisbak

In juni 1965, Gerda en Fred waren net 3 maanden getrouwd, begonnen ze in een kraam op de Dappermarkt, vlak naast de pisbak en het markt-kantoor, met de verkoop van vleeswaren. Waarom juist daar? Omdat ze dan niet hoefden te wachten op de loting. Er was toch niemand die bij een pisbak wilde staan. Het stonk natuurlijk vreselijk maar Fred gooide iedere ochtend een hele fles bleek-

water in de bak. Koopman Piet Bos die 's morgens altijd eerst even kwam plassen had pech. Hij kwam iedere keer proestend en hoestend uit de pisbak.

Het was ook handig om vroeg een kraam te kunnen inrichten omdat ze dan tegen 9 uur klaar waren en de 'juffrouw' (moeder) de kinderen naar school kon brengen.

www.geheugenvanoost.amsterdam/page/59925

In elk nummer van Dwars staat een pagina die gevuld is door het Geheugen van Oost, de website met verhalen van buurtbewoners.

www.geheugenvanoost.nl

De toekomst begint bij het verleden.

Domweg nooit af, maar wel een prettige woonbuurt

Tekst en fotografie: Arie van Tol

De grote diversiteit aan woningen en woongevels is minstens zo kenmerkend voor de Dapperbuurt als de markt. Wie zigzagt tussen de Linnaeusstraat en de Pontanusstraat krijgt een verrassende blik op de nieuwbouw en renovatie van de afgelopen tientallen jaren.

Natuurlijk, de Dapperbuurt is groter dan de straten die de Dappermarkt kruisen. Ook de Roomtuintjes, de driehoek Domselaerstraat, Oetewalerpad en Linnaeusstraat, het plein van het Muiderpoortstation (Oosterspoorplein) en Tuinwijk horen er bij. Maar de Dapperbuurt is voor de Amsterdammer, en ook de bezoeker, toch vooral aan het kwadrant tussen Mauritskade, Pontanusstraat, Wijtenbachstraat en Linnaeusstraat.

Daarom zijn de ontwikkelingen sinds de jaren '70 veel minder drastisch en veelomvattend dan de gemeente oorspronkelijk wilde.

In fases werden woningen dan gerenoveerd of gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Aan het stratenpatroon veranderde weinig. De vermenigvuldiging van de Roomtuintjes, min of meer de bedoeling van Duyff (in '70 revolutionair genoemde nieuwbouw) kreeg geen kans.

Betaalbaar?

Vooraf in de beginfasen van de aanpak werden relatief veel betaalbare, vaak niet al te ruime huurwoningen gebouwd. Het zijn blokken die veelal inmiddels hun eerste flinke '25-jaar-opknopbeurt' achter de rug hebben.

Geleidelijk aan begonnen corporaties en particuliere ontwikkelaars hun vizier te richten op bewoners met hogere inkomens. Huurwoningen in het duurdere segment en koopwoningen maakten een steeds groter deel uit van het gerenoveerde bezit en de nieuwbouw. Verzet van buurtbewoners bleef nodig om de voorraad sociale huurwoningen nog enigszins op peil te houden en om te zorgen dat mensen die hun huis uit moesten een betaalbaar alternatief in de buurt konden krijgen. Evengoed zijn veel oorspronkelijke bewoners al dan niet tegen hun zin naar buiten de stad verhuisd.

Geslaagd aanzicht

Vrij recent zijn panden aan de noordzijde van de Wijtenbachstraat (op hoog niveau) gerenoveerd. De in stijl opgeknapte huizen en gevels bewijzen weer eens hoe prachtig vernieuwing van typisch Amsterdamse bouw uit de 19e eeuw kan uitpakken.

Er zijn meer opknopbeurten in de buurt (geweest), grote en kleine. In de Tweede van Swindenstraat tussen Dappermarkt en Pontanusstraat is momenteel

Gerennoveerde panden aan de Wijtenbachstraat

een grote renovatie gaande. Eerder al memoreerde ik de kleinere ingrepen in bouw van de 70'er en 80'er jaren op diverse plekken in de buurt. De renovatie van de panden aan het begin van de Pieter Vlamingstraat, niet ver van de rotonde, al weer van enige jaren geleden, mag ook geslaagd heten, in ieder geval als het gaat om het aanzicht.

Reliëf

De nieuwbouw van de afgelopen tientallen jaren heeft vele gezichten. In de oostelijke van Zesenstraat bijvoorbeeld vallen de blauwe balkons op, in de oostelijke Commelinstraat zijn de uitstekende driehoekige balkons nog opvallender. Veel architecten hebben met allerlei verspringingen diepte willen

aanbrengen in de voorgevels. Balkons zijn daarbij logischerwijs doorslaggevend. De verschillen in de voorgevels komen evenzeer terug in het kleur- en materiaalgebruik. Meest in het oog springend zijn de ronde blokken aan het Dapperplein.

Bij recentere nieuwbouw is die overdreven aandacht voor reliëf losgelaten, de gevels zijn platter, strakker. Voorbeeld daarvan zijn de woningen in de oostelijke Reinwardstraat, daar trekken de namen de aandacht. Ook de meest recente nieuwbouw, aan de Wagenaarstraat en een studentencomplex op de hoek Pieter Vlamingstraat – Pontanusstraat, is strak te noemen. Maar een student betaalt wel tussen de € 550,- en € 650,- voor woonruimte van ca. 24m²! #

Populaire namen op de gevels in Reinwardtstraat

Stratenpatroon

Eind 19e eeuw ontstond de Dapperbuurt met het plan Kalff: woningen van matige kwaliteit werden gebouwd in een rechthoekig stratenpatroon. De Tweede Wereldoorlog liet diepe sporen na: veel Joden werden weggevoerd, de synagoge en een aantal huizen werden verwoest. Begin jaren '70 komt de gemeente met het plan Duyff: totale kaalslag en nieuwbouw in een gewijzigd stratenplan. Buurtbewoners verenigden zich in de actiegroep 'de Sterke Arm': ze verzetten zich met succes tegen de massale sloop.

'Ik hou van reuring'

Sjaak Brox vindt zich zelf Dapperbuurter in hart en nieren. Toch is het nog maar 7 jaar geleden dat hij hier kwam wonen, in zijn huis met uitzicht op het Dapperplein en dus de markt. Daarvoor woonde hij in de buurt van de Albert Cuyp. Maar een groot en belangrijk deel van zijn leven ligt wel degelijk in de Dapperbuurt. 'Mijn ouders en ik woonden in de Eerste van Swindenstraat, ook in de oorlog. We hebben hier goeie en slechte tijden gekend. En ja, ik ben ook geboren hier in de buurt.' Sjaak doet boodschappen op de markt en maakt zijn wandelingetjes door de buurt. Tot enkele jaren geleden kwam hij regelmatig in de Gooyer, waar zijn moeder haar laatste jaren doorbracht. Onder andere voor zijn wekelijkse potje biljarten gaat hij net de buurt uit, naar Gijs de Rooy in de Javastraat. Bij de Nieuwe Stek aan de Dapperstraat is hij het meest kind aan huis. Daar hoopt hij ook op 5 januari zijn 80e verjaardag te vieren. Ajax-coryfeeën zoals Sjaak Swart (die ook uit de Dapperbuurt komt) hebben hun komst toegezegd. Als voormalig eerste-elftalspeler van Ajax is hij nog wijd en zijd bekend in de club. Van Lucky Ajax en vooral van de veranderende sfeer bij Ajax heeft Sjaak de afgelopen jaren regelmatig verslag gedaan in de Dwars. Maar ook over marktkooplui en andere zaken uit de buurt heeft hij geschreven. Sjaak: 'De marktmensen zijn bijzonder aardig over het algemeen. Het is een prachtige buurt, de Dapperbuurt. Ik hou van reuring. Wel mis ik mooie dingen uit het verleden: hier is geen draaiorgel meer, geen levende muziek. En ook met de humor is het minder geworden.'

'Ik kan niet tegen drukte'

Hans Heitgeert woont sinds de oplevering ervan in één van de eerste nieuwbouwblokken. Het bevat hem goed in zijn huis en de buurt. 'Ik heb niet zoveel contact met mijn burens, maar we zeggen elkaar gedag en hebben geen last van elkaar. Van de Dapperbuurt vind ik het mooi dat er veel wordt gedaan in de buurt.'

Hans is geboren en opgegroeid bij de Albert Cuyp. Op zijn 27e verhuisde hij naar de Dapperbuurt. Hij heeft de roerige jaren met actiegroep De Sterke Arm ook meegemaakt. 'Maar ik was niet zo tegen de sloop, de woningen waren niet goed meer. Ik was blij dat ik kon verhuizen van het krot waar ik woonde naar waar ik nu woon.' Tot zijn 62e werkte Hans bij een groothandel in de Jordaan en ging elke werkdag heen en weer op de fiets. Sinds hij stopte met werken is hij vooral bezig met fotograferen. De laatste jaren doet hij dat ook voor Dwars zeer regelmatig. 'Ik kom regelmatig op de markt. Het liefst op de wat rustigere momenten want ik kan niet zo goed tegen drukte. Zo kom ik ook nooit in kroegen of koffiehuizen, dat is me allemaal te druk. Ik ben ook niet iemand die zomaar een praatje maakt met een ander.' Toch hecht stille Hans aan de gezelligheid van de Dapperbuurt. 'Al dat bouwen in de buurt vond ik trouwens ook mooi. Ik heb heel veel foto's gemaakt van al die bouwwerkzaamheden. En ja, er zijn soms ook bijzondere woonblokken verschenen. Ook van de gevels in de buurt heb ik veel foto's gemaakt.' Maar ook als er niet meer gebouwd of gerenoveerd wordt hoeft Hans nooit meer de buurt uit.

Hoek Pieter Vlamingstraat – Pontanusstraat

Havo De Hof tussen markt en brandweer

Tekst: Anneke Hesp | Fotografie: Havo De Hof

Havo De Hof geeft kleur aan de hoek van de Dapperstraat en de Wijtenbachstraat. Het voormalig universiteitsgebouw herbergde aankomende geografen en museumdeskundigen. Tegenwoordig stapt hier een jongere generatie naar binnen.

Het vernieuwde gebouw geeft kleur aan de buurt

Het is een donkere namiddag in november en vanuit Havo De Hof straalt het licht uit alle ramen op de Dapperstraat. Sinds september bruist het weer rond de oude Reinwardt Academie om even een woord te gebruiken dat makelaars direct aan Oost doet denken.

Iedere dag komen 280 leerlingen hier naar school. De fietsen verdwijnen in de grote kelderruimte en de kinderen verspreiden zich over de etages. Sommigen komen uit Oost en lopen gewoon naar school, maar anderen komen uit West, Marken of Abcoude; een groot deel met de bus, de trein

‘Zelfstandigheid leer je een leerling door vertrouwen te geven’

of de tram.

Ze wilden naar een havo, niet naar een scholengemeenschap waar de havo eigenlijk het mindere broertje is van het vwo. Want zo gevoelig ligt het wel in een samenleving die zich steeds meer richt op competitie dan op samen leven. Havo De Hof heeft haar naam meegenomen vanuit de Linnaeushof waar zij het gebouw had waar nu de Amsterdamse Mavo in begonnen is. Jelle en Gabriël uit het vierde jaar zijn blij met de verhuizing. ‘In de Watergraafsmeer mochten we het terrein niet af. En als je wat nodig had, kon je alleen maar naar de Vomar. Vanaf de derde klas mag je hier naar buiten. En dan kun je zoveel kanten op.’

Vertrouwen

Ook afdelingsleider Sander Schuurman weet de weg naar de Dappermarkt al te vinden. In de personeelskamer snijdt hij een plak snijworst af (Boer Geert) en belegt er zijn brood mee.

Er staan tegenwoordig meer kinderen bij regen even te schuilen onder het afdak bij de Domselaerstraat. Op betere dagen zijn de bankjes in de binnentuin bij de Woltera van Reestraat vaker bezet. Maar tot nu toe zijn er bij conciërges Mohamed Balkoudia en Eddy Craig geen burens klagen over overlast. Daar is Schuurman blij om;

‘We werken met een rooster waardoor in de eerste jaren kinderen niet kunnen gaan zwerven. Maar in de bovenbouw is zo’n rooster niet altijd mogelijk. We geven ze dan dat vertrouwen.’

Tegenwoordig zoeken scholen actiever naar gelegenheden om in de buurt mogelijkheden te scheppen voor leerlingen om kennis te maken met de samenleving en dan is het heel belangrijk om met de burens een goede verhouding te hebben.

Leerpleinen

In het gebouw van de zestiger jaren werden eerst geografen opgeleid, later museumdeskundigen. Tussendoor werden de ramen iets kleiner gemaakt. Nu hebben

die weer hun oorspronkelijke maat, want de oude Reinwardt Academie is grondig verbouwd om het geschikt te maken voor de havo.

De school zit nu ruim in zijn jasje met 18 leslokalen, maar rekent wel op groei. Ze kunnen naar 500 leerlingen. Opvallend zijn de kleinere ruimten en de leerpleinen waar leerlingen zelfstandig leren werken. Schuurman: ‘Docenten moeten meer doen dan hun vak geven. Ze moeten leerlingen ook begeleiden naar volwassenheid. Daar hoort zelfstandigheid bij en dat leer je een leerling door vertrouwen te geven. Beslist die dan om maar wat te gaan kletsen? Of neemt die de verantwoordelijkheid serieus? Daarvoor moet een gebouw wel kansen bieden.’

Geschiedenis

Schuurman was vroeger zelf geen lieverdje: ‘Ik heb eerst wat levenservaring opgedaan voor ik op mijn dertigste aan een studie geschiedenis begon. En dat had ik wel nodig om te doen wat ik nu doe. Ik ben me er heel bewust van dat het belangrijk is hoe ik iemand benader; ik ben steeds ook aan het opvoeden.’

Tijdens het gesprek zie ik hem in actie; een huilend meisje meenemen naar de zorgcoördinator, een jongen tot geduld manen die nu meteen zijn werk wil laten zien en wat achtergebleven plastic zakjes in een vuilnisbak vegen.

Derdejaars Yasmine geeft me achtergrondinformatie als ik sta te wachten: ‘Hij werkt heel hard. Hij doet van alles tegelijk. Hij wil dat alles er netjes uitziet. En hij geeft ook nog geschiedenisles.’

Bewegingsruimte

Schuurman had wel twijfels bij de hele verhuizing: ‘Het gebouw was niet praktisch ingedeeld en de buitenruimte was nihil.’ De ruimte voor kinderen om zich in de buitenlucht te ontspannen blijft een teer punt. Het schoolplein boven op het dak is spectaculair, maar zou het groot genoeg zijn? Nu wordt het ook nog niet veel gebruikt omdat er nog geen koepel op is, een van de ideeën van de architecten. Een ander teer punt is het gebrek aan een behoorlijk gymnastieklokaal zodat er elke dag busvervoer moet zijn naar een lokaal aan de Wenckebachweg.

Ondernemerschap

Als ik vraag naar initiatieven waarbij leerlingen en omgeving met elkaar in contact zouden kunnen komen noemt Schuurman de patisserie: ‘We hebben er een mooie keuken voor. De eerstejaars houden elk jaar een markt event waarbij ze een zelf bedacht en zelf gemaakt product aanbieden dat goed zou zijn voor de samenleving. Onze patisserie kan daar ook in passen.’ Een andere docent met oog voor de omgeving geeft kunst. In samenwerking met

Open dagen van het voortgezet onderwijs 2017 tussen Betondorp en Mauritskade

Woensdag 18 januari
Vanaf 19.00 uur - Montessori College Oost, Polderweg

Donderdag 19 januari
17.30-20.00 - Luca Praktijkschool, Javaplantsoen

Woensdag 25 januari
14.00-17.00 - Wellant Linnaeus, Archimedesplantsoen

28 januari
10.00-13.00 - College De Meer, Radioweg

Woensdag 1 februari
14.00-16.00/19.30-21.30 - Cygnus, Wibautstraat
14.00-16.00 - Havo de Hof, Dapperstraat
15.00-21.00 - Montessori College Oost, Polderweg
19.00-20.30 - Metis Montessori h/v, Mauritskade
19.00-20.30 - Metis Montessori m/h, 2e Oosterparkstr.

6 februari
18.00-20.00 - De Amsterdamse Mavo, Linnaeushof

8 februari
14.00-17.00 - College De Meer, Radioweg

donderdag 9 februari
16.00-20.00 - Havo de Hof, Dapperstraat
18.30-21.00 - Wellant Linnaeus, Archimedesplantsoen

Zaterdag 11 februari
10.00-14.00 - Havo de Hof, Dapperstraat
11.00-14.00 - Stelle 2.0, Burg. Treublaan
11.00-13.00 - De Amsterdamse Mavo, Linnaeushof
11.00-14.00 - Metis Montessori h/v Mauritskade
11.00-14.00 - Metis Montessori m/h 2e Oosterparkstr.

Dinsdag 14 februari
14.00-16.00/19.30-21.30 - Cygnus, Wibautstraat

andere instanties werkte zij aan duurzaamheid en de kinderen maakten kunstproducties van afvalmateriaal. Vanuit een hoekraam met vol uitzicht op de Dappermarkt valt een kleurige sculptuur op van plastic materiaal en oude sneakers.

Inspraak

Havo De Hof is, net als het Cygnus Gymnasium, voortgekomen uit het Pieter Nieuwland College. De christelijke achtergrond is geen criterium meer voor het aannemen van leerlingen. Schuurman schat dat tweederde van de schoolbevolking een hele andere achtergrond heeft. De school ontwikkelt zich nog; de docenten willen de leerlingen voorbereiden op een wereld waarin burgerschap en ondernemerschap van belang zijn. Hoe ze dat vorm geven gebeurt niet alleen voor de leerlingen, maar waar het kan ook met de leerlingen. Een keer in de twee weken komt er een werkgroep samen waarin leerlingen inspraak krijgen over zaken die belangrijk zijn in de school. #

Aan het werk op een leerplein

Openheid in de school

Fred Flinter

Onallegaars

Tekst en fotografie: Méland Langeveld

'Yabba-Dabba-Doo!' staat er op de voorkant van een oranje Vespa-car geschilderd. Het tweetakt-wagentje staat vlakbij de ingang van het Oosterpark. Aan de zijkanten zijn Fred, Wilma, Barney en Betty, de kinderen en de baby dinosaurus er met verschillende kleuren opgeverfd. Beide families zitten in Fred's 'benenwagen' met de stenen wielen, en Barney roept enthousiast 'Let's go'.

Ik sta de 'Flintmobiel' te fotograferen. 'Dat vind ik 'n gaaf auto-tje,' zegt een meisje met ravenzwarte haren dat op mij af komt lopen enthousiast. 'Ja, écht supergaaf. Is-ie van u?' 'Nee, maar ik vind hem ook heel mooi. Daarom maak ik er een foto van.' Het meisje is een jaar of zes. Ze draagt een vrolijk

gekleurd jurkje en rode kniekousen. 'Zou die zijn van Sinterkláás? Ik zag 'm net lopen met twee Pieten. Wel mooi voor Sinterkláás. En de cadeautjes

kunnen daar allemaal achterin.' 'Nee hoor, die is niet van Sinterklaas. De Sint is vast met z'n paard gekomen. Trouwens dit karretje daar past hij nooit met zijn mijter in.' Ze kijkt me met haar donkere oogjes vragend aan. 'Wat is mijt?' Ik glimlach. Een mijter is een hoge, rode muts met een gouden kruis erop, die de Sint op z'n hoofd draagt.' 'O die. Ja, maar die zet-ie dan toch gewoon af,' komt er doodgeмоedereerd uit. 'Nee, de Sint zet nooit zijn mijter af, als hij dat doet dan is hij geen échte Sinterklaas.' 'Ook niet als-ie gaat slapen?' In haar stem klinkt medelijden door. 'Ja, dan natuurlijk wel, en thuis ook, maar niet als hij onder de mensen is.' 'Ik mag van m'n vader geen schoen zetten,' zegt ze een beetje zielig. 'Papa zegt dat

Sinterkláás alleen bij Nederlanders komt, en niet bij ons... En ook omdat we geen schoorsteen hebben.' Ze kijkt een beetje treurig, en zegt dan: 'Maar bij Louise, m'n vriendinnetje, hebben ze ook geen schoorsteen, en die heeft wel al wat in haar schoen gevonden...' Ik knik, werp het onderwerp over de andere boeg en begin over het auto-tje. 'De eigenaar heeft er een Fred Flintstone-auto van gemaakt. Van de tekenfilm die jaren geleden, toen ik zo'n beetje net zo oud als jou was, op de televisie was.' 'Die Fred Flinter ken ik niet, maar ik vind 't wel 'n heel gááf autootje.' Tja, hoe leg je een Turks meisje van zes uit wie Fred Flintstone was? 'Nou ik ga weer, misschien kom ik Sinterkláás nog op z'n paard tegen. Doe!' #

Meer 'Onallegaars' en aanverwante verhalen lezen: www.melandlangeveld.com

Stille Nacht

Oost-thriller

Tekst: Melissa Plomp | Illustratie: Ruud Meijer

Ze trekt met tegenzin haar lippen van die van haar geliefde. Streekt Claudia's haar. 'Moet je echt gaan?' vraagt Claudia. 'Dat weet je toch?' Dalila loopt naar de spiegel in de hal en begint haar hoofddoek geroutineerd om te spelden. Ze controleert of al haar haren er onder verdwijnen. Claudia komt achter haar staan en staart over haar schouder naar hen tweeën in de spiegel. Ze zucht. 'Waarom kunnen we niet echt samen zijn. Gewoon altijd, bedoel ik.' Dalila knijpt in haar hand. 'Dit is de enige manier voor mij. Dat weet je. Ik moet gaan. Mijn nachtdienst zou nu afgelopen zijn.' Ze kust Claudia nog één keer. 'Je cadeautje ligt onder de kerstboom. Niet eerder openmaken dan met Kerst, hè!' Ze laten elkaar los. Claudia controleert de hal voordat ze Dalila naar buiten laat stappen. 'Doe heel voorzichtig. Ik hou van je.' Ze kijkt haar vriendin na, als die naar het trapenhuis loopt en de trap af verdwijnt.

Het is diep in de nacht. De straten van Oostpoort liggen er verlaten bij. In de etalages blinkt de kerstverlichting. Dalila stapt huiverend van de kou naar buiten. Plots een hand pijnlijk hard om haar bovenarm. Een ruk naar achter. Haar gil sterft weg in een handschoen. 'Vuile pot!' sist een stem in haar oor. 'We weten wat je bent, vies varken. Je bent een schande voor je geloof! Je gaat er aan!' Een groep jongens. Hun gezichten verborgen achter sjaals. Een trap in haar buik. Ze slaat dubbel van de pijn. Handen als bankschroeven om haar bovenlichaam. Handen voor haar

mond. 'Ik stik!' denkt ze. Tranen springen in haar ogen, stromen over haar gezicht. Ze worstelt om los te komen. Een klap tegen haar hoofd. Lichtflitsen achter haar oogleden. Gedempte stemmen schelden haar uit. Het blijft komen, schop na schop, klap na klap. Even denkt ze een stem te herkennen. Bilal? De vriend

Ze laat zich even helemaal slap worden. Dan spant ze in een keer al haar spieren tot het uiterste. Twee rukken, dan is ze los, struikelt tussen de jongens door, sneller dan zij kunnen reageren. Een hand grijpt haar hoofddoek. Haar hoofd knalt met een ruk naar achter. Dan laten de spelden los. De hoofddoek blijft achter op de keien.

lijke boodschap van feest, overvloed en vrede. De kerstmarkt met donkere, gesloten kraampjes. Dalila maakt zich klein achter een houten hokje. Een vage geur van glühwein dringt in haar neusgaten. Nu pas voelt ze de pijn in haar lichaam. Haar ribben, gekneusd, misschien wel gebroken. Angst en adrenaline strijden om voorrang. Ze gluurt om de hoek van het kraampje. Daar zijn ze! Achter de grote kerstboom verspreiden schaduwen zich zoekend over het plein en door de straatjes. Voetstappen klinken steeds dichterbij. Ze schuift naar de andere kant van de kraam. De hoek naar de kade is vlakbij. 'Als we jou niet vinden, pakken we die teef van je wel!' roept een stem. 'Lekker wijf, hoor!' Dalila twijfelt. Hier blijven? Geen optie. Ze aarzelt een moment en glipt dan zo stil mogelijk de hoek om. Ze begint te rennen. Haar voeten roffelen over de keien. Verlaten horeca flitst aan haar voorbij. Ze hoort ze rennen, achter haar. Ze slaat een hoek om, langs het zwembad, weer een plein over, langs de fietswinkel. En dan ziet ze het. Haar redding. Met een laatste krachtinspanning wankelt ze het politiebureau binnen. Voor de balie zakt ze in elkaar.

van haar broer? 'Snijdt haar strot open!' gromt een van de jongens grof. In een flits ziet ze een mes verschijnen. Een andere stem: 'Ben je gek of zo? Ik wil echt niet de bak in voor moord, man!' 'Ze verdient het.' De jongen met het mes. De groep is helemaal afgeleid. Bediscussieert zachtjes haar lot. 'Dit is mijn enige kans!' flitst het door haar hoofd.

Haar haren wapperen om haar gezicht als ze er vandoor sprint. De snelste van haar atletieclub. Waar ze Claudia heeft leren kennen.

Verblind door pijn en bloed rent ze door Oostpoort. Rennende voetstappen achter haar. Op het plein voor het stadsdeelkantoor staat een grote kerstboom. De lampjes glinsteren een vro-

Bezorgde stemmen dringen vaag tot haar door. Ze voelt zachte, zorgzame handen. Ze glimlacht. Nu kan het onmogelijk geheim blijven. Claudia! Vieren ze straks toch nog samen Kerst... #

Poppentheater Koos Kneus

Elke zondag en woensdag

Poppenkast op het Iepenplein, reserveren en meer informatie www.kooskneus.nl. Vrolijke voorstellingen met schminken en verkleedkleden, drankje en koek, ook voor verjaardagsfeestjes. Entree: € 8,- p.p., met stadspas € 6,- p.p. NB je mag soms 2 verschillende voorstellingen blijven zitten voor de prijs van 1

Programma op de zondagen 18 dec, 26 dec (ma 2e kerstdag), 8, 15, 22 en 29 jan, en 5, 12, 19 en 26 febr:

10.30: Ik zag twee beren broodjes smeren! (2-4 jr)

12.00: Heksje Bezemsteel en Truusje Zwabberaar (2-4 jr)

14.00: Avonturen aan de Prinsengracht (4-8 jr)

Programma op de woensdagen 21 en 28 dec, 4, 11, 18 en 25 jan, en 1, 8, 15 en 22 febr:

14.00: De dappere ridder en de domme draak (4-8 jr)

15.30: Agent Speurneus vangt een boef! (4-8 jr)

De Mammies

Entree: € 6,- p.p. Reserveren: 020-6201513 of t.in-kinderrijk.nl, Mauritskade 56

De Sneeuwkoningin

zo 15 jan 11.30:

De Sneeuwkoningin (2-8 jr)

zo 12 feb 11.30:

Liesje en de kleine walvis (2-8 jr)

Oostblok

Alle voorstellingen tenzij anders vermeld: Sajatplein 39

vr 16 dec 20.00:

Verse Vis op Vrijdag! (talent van morgen)

zo 18 dec 14.00 en 16.00:

In de maneschijn (4+) - Toneelgroep Winterberg

do 22 t/m 30 dec:

Wintersprookje (6 - 106 jr) - Groenteman, Gubbels e.a.

nb kijk voor de verschillende aanvangstijden op de website!

wo 11 jan 11.00:

Kokers (3+) - Dansmakers

za 14 jan 20.30:

Catharina & de verjaardag van mevrouw Knor - Marijke Frijling

Kokers

zo 15 jan 15.00:

Kwijt (8+) - tg Het Paard Dat Vliegt

zo 22 jan 15.00 en 16.15:

Wonderland (2+)

zo 29 jan 16.00:

Alsof het gedrukt staat... De Kretenzers

za 4 feb 20.00 en zo 5 feb 15.00:

De Shakespeare Club - De Gemeenschap

Onderdeel van de reeks #Stof

Zie verder www.oostblok.nl.

Badhuistheater

wo 21 dec 18.00:

Verhalen Show met Karel en Mieke Baracs

Inloop en eten. Kerst voor ouderen. Iedereen is welkom.

za 7 jan 20.00:

Dansavond: Alive and Kicking

vr 13 jan 20.15:

Shakespeare Karaoke - Romeo and Juliet part 1

vr 20 jan 20.15:

Shakespeare Karaoke - Romeo and Juliet part 2

za 4 feb 20.00:

Dansavond: Alive and Kicking

vr 10, za 11, zo 12 (15.30), vr 17,

13.00 en juniorreis om 14.30:

Doe-tentoonstelling Ziezo Marokko - Reis mee met Esmā, Fatima, Nasdrin en Yousef (vanaf 6 jr)

za 17, zo 18 dec en elke dag in de kerstvakantie 12.00 - 16.00:

Maak je eigen Fanous lantaarn (vanaf 4 jr)

zo 18 dec en alle zo in jan 12.30 - 13.30 en 14.00 - 15.00:

Rondleiding: Op zoek naar Boeddha

elke dag in de kerstvakantie:

o.a. Puzzel mee aan een MEGA mozaïek

---TENTOONSTELLINGEN---

t/m voorjaar 2018:

Ziezo Marokko - Reis mee met Esmā, Fatima, Nasdrin en Yousef

t/m 5 mrt 2017:

Rhythm & Roots: van blues tot hiphop

t/m 29 jan 2017:

De Boeddha: van levensverhaal tot inspiratiebron

Meer info: www.tropenmuseum.nl

OBA Javaplein

elke di 14.00 - 17.00:

Leef en Leer! - oefenspreekuur

Scene uit 'Alo' 'Alo'

za 18, zo 19 (15.30), vr 24, za 25

en zo 26 (15.30) feb om 20.15:

'Allo 'Allo! (reprise) door Badhuistheater International Theatre

Zie verder www.badhuistheater.nl

Jungle Amsterdam

za 17 dec 22.00:

TechHouse/Techno en House met o.a. Robert Zorge & Dyon Ohm

zo 18 dec:

Het Klein Winter Festival - jazz en latin

wo 21 dec 18.30:

Jungle Café over de Vleesindustrie

zo 8 jan 15.30 - 18.00:

Singing Sunday

wo 11 jan 20.00:

Bomen in de Jungle: talkshow over 'Eten uit de natuur'

zo 15 jan 15.00 - 18.00:

Tambourine Teadance Party

do 19 jan 17.30 - 21.00:

Green Beat Café

wo 25 jan 20.00:

Jungle Café

wo 1 feb 20.00:

Talkshow Dwars door Oost in de Jungle

wo 8 feb 20.00:

Bomen in de Jungle

Zie verder www.jungle.amsterdam

Tropenmuseum

---ACTIVITEITEN---

elk weekend en elke dag in de kerstvakantie familiereis om

11.00, 11.30, 12.00, 12.30 en

(vrije inloop)

Zie ook www.leefenleer.nl

elke woe 14.00 - 16.00:

Inloopspreekuur Indische Buurtbalië

elke woe 15.00:

Voorlezen (4-7 jr) o.b.g. van een ouder

elke vr 10.00 - 12.00:

Spreekuur Samenspraak

do 5 en 19 jan en do 2 en 16 feb 10.00 - 12.00:

Leef en Leer! - Leesclub Makkelijk Lezen

vr 6 jan 11.00:

Boekstart: Rettekete... Babypret (0-2 jr)

do 12 jan 17.00 - 18.00:

OBA Live met Theodor Holman

vr 13 en 27 jan, vr 10 en 24 feb 11.00:

Boekstart: Rettekete... Peuterpret! (2-4 jr)

zo 22 en 29 jan, 5, 12, 19 en 26

feb en 5 mrt 14.00 - 16.00:

Opvoedebatten (7x) met vaders in de Indische Buurt

woe 25 jan 15.00 - 15.30:

De Kleine Walvis met Roos Dansverhalen (2-8 jr)

Meer info: www.oba.nl

OBA Linnaeus

elke woe 16.00:

Voorlezen (4-7 jr)

vr 6 jan 10.00:

Boekstart: Rettekete... Babypret (0-2 jr)

vr 13 jan 10.30 - 12.00:

English Spoken o.l.v. Anneke Hesp en Loes van der Zanden: Swing Time van Zadie Smith

za 21 jan 9.30 - 11.30 en 14.30 - 17.00:

Workshop schrijven Renée en Eva Kelder

do 26 jan 18.00 - 19.00:

Linnaeus Live met twee dichters (Anna Budgen, Maarten van der Graaf en/of Maria Barnas) i.v.m.

Week van de Poëzie

vr 27 jan 10.00:

Rettekete... Peuterpret (2-4 jr)

Meer info: www.oba.nl

Q-Factory

za 17 dec:

The Basement Session (kelder, gratis)

do 22 dec:

Off The Record (kleine zaal, gratis)

wo 28, do 29, vr 30 dec en za 7

jan:

Q's Best (kleine zaal, gratis), de talentenjacht van Q-Factory

wo 11 jan:

FAQ PopQuiz (kleine zaal, op inschrijving)

do 12 jan:

Off The Record (kleine zaal, gratis)

za 21 jan:

Rapper OG Maco (15 euro)

do 26 jan:

Off The Record (kleine zaal, gratis)

vr 27 jan:

KURA Amsterdub #1 Unity Is Strengh (kleine zaal, 5 - 10 euro)

wo 8 feb:

FAQ PopQuiz (kleine zaal, op inschrijving)

do 9 feb:

Off The Record (kleine zaal, gratis)

Zie voor tijden, prijzen en meer info: www.q-factory-amsterdam.nl

Etalagegalerie Inkkijk

elke dag van 07.00 - 24.00:

Domestic Verge, een ruimtelijke installatie van Annegret Kellner in metrostation Wibautstraat t/m 6 jan (laatste expositie aldaar!)

PJ Roggeband

elke dag van 07.00 - 24.00:

Onderwereld, een taalkundige installatie van PJ Roggeband in metrostation Weesperplein t/m 6 jan

elke dag van 07.00 - 24.00:

LED-lichtobjecten van Jonas Vorwerk in metrostation Weesperplein vanaf 9 jan

Meer info: 020-6925733 of

www.polderlicht.com

Huize Frankendael

t/m 15 jan 2017 elke zo van

Adressen

Poppentheater Koos Kneus

Iepenplein 40 hoek
Reserveren: 020-6928532
www.kooskneus.nl

Badhuistheater

Boerhaaveplein 28
www.badhuistheater.nl
badhuistheater@gmail.com

OBA Javaplein

Javaplein 2
020-6681565
javaplein@oba.nl

OBA Linnaeus

Linnaeusstraat 44
020-6940773

Oostblok

Sajatplein 29
020-6654568.
www.oostblok.nl

Etalagegalerie Inkkijk

020-6925733
www.polderlicht.com

Tropenmuseum

Linnaeusstraat 2
www.tropenmuseum.nl
020 5688200

Pompstation:

Zeeburgerdijk 52
020-6922888
www.pompstation.nu

Q-Factory

Atlantisplein 1
www.q-factory-amsterdam.nl

Tugela 85

Tugelaweg 85
www.tugela85.nl

Huize Frankendael,

Middenweg 72,
tel. 020-4233930,
www.frankendaelfoundation.nl

Jungle Amsterdam,

Tweede van Swindenstraat
26, 020-7373326, www.jungle.amsterdam

12.00 - 17.00:

Tentoonstelling: uit de fotocollectie van Flip Bool & Veronica Hekking

Tugela85

elke vr:

Een Woord, Muziek, Film of Verhaal programma in het kader van Bord op school

Meer info: www.tugela85.nl

Genieten

elke 2e zo mi van de maand

15.00:

Café Chantant

Galerie oost-online

In samenwerking met het Kunsthekk, de expositieruimte aan het hek van het Oosterpark: expositie online op Oost-online.

Meer info: www.oost-online.nl

Kijk voor onder andere meer agenda-informatie op www.oost-online.nl

Gewoon Herman'

Tekst: Melissa Plomp | Fotografie: Sam Schuman

'Het hele bestaan buiten het schrijven, het schrijver zijn, daarvan zou ik soms wel willen dat ik het wat minder was.' Zo opent het interview van Arie van Tol met bestsellerschrijver Herman Koch, tijdens de derde Jungle-avond van Dwars. Vanavond zit de zaal nog voller als anders, met mensen die de bekende schrijver 'in het echt' willen zien.

Koch is niet alleen bekend als schrijver. Veel mensen kennen Koch ook van tv, van Jiskefet en Voetbalvrouwen, van zijn columns in de Volkskrant en zijn radioprogramma Borát. Nu is er onlangs een nieuwe roman van Koch verschenen: *De Greppel*.

Efficiënter

Een nieuwe roman brengt promotiewerk met zich mee. Een interview, zoals vanavond in de Jungle, vindt Koch wel leuk. 'Maar soms ben ik bijvoorbeeld in een café met mensen die ik redelijk goed ken. Dan merk ik dat zij mij ook gaan benaderen als 'Herman de schrijver'. Ik wil ook wel eens wat anders zijn, bijvoorbeeld Herman de Ajax-supporter, gewoon Herman.' 'Wordt je 24 uur per dag 'opgeslokt' door het schrijven, of werk je op gezette tijden?' vraagt Arie. 'Dat laatste. Ik ben een ochtendmens, dat was ik vroeger niet. Dat wordt iedereen met kinderen vanzelf,' grapt Koch. Toen hij vader werd, dacht hij dat hij minder zou gaan schrijven, maar hij ging juist efficiënter werken. Nu is hij steeds vroeger in de ochtend klaar met schrijven. Na twaalfen probeert hij niet meer aan het boek te denken, dan is het boek echt 'weg'. 'Het stijgen van de jaren maakt dat ook

makkelijker, je wordt dan vergeetachtig. Dus heb ik steeds vaker dat als ik het de volgende ochtend dan terug lees, ik me echt niet meer kan herinneren dat ik dat geschreven heb.'

Rose Bartholomé zit bij het interview als lezeres van de nieuwe roman *De Greppel*. De roman gaat over een burgemeester van Amsterdam. Deze burgemeester denkt dat zijn vrouw vreemd gaat met een wethouder. Tegelijkertijd komt zijn vader vertellen dat zijn

...bang dat bekend wordt dat het beeld van zijn 'leuke gezinnetje' niet echt is.

ouders een einde aan hun leven willen maken en een journalist duikt op met een belastende foto uit het verleden. Rose is vooral nieuwsgierig hoe Koch zo actueel heeft kunnen zijn met de zelfmoordplannen van de ouders, nu in de politiek de kwestie over voltooid levensbeëindiging ter discussie staat. Dat gebeurde pas toen Koch het boek al af had. Eigenlijk is het gewoon toeval. Koch vindt zijn hoofdpersoon niet lijken op burgemeester Van der Laan,

die hij een sympathieke man noemt, maar ook niet, zoals gezegd in een recensie, op Jan Roos. Dat vindt hij te zwart-wit. 'Het is geen Trump-achtige,

'Hoe komen wij de dag door?' De burgemeester in *De Greppel* is bang dat zijn privéleven op straat komt te liggen, dan dat hij af zou moeten treden vanwege een politiek schandaal. Hij is bijvoorbeeld bang dat bekend wordt dat het beeld van zijn 'leuke gezinnetje' niet echt is. De argwaan tegenover zijn vrouw staat dan ook centraler dan de belastende foto waar de journalist mee opduikt. De 'typische milieuwethouder' waar de vrouw van de burgemeester misschien vreemd mee gaat, is geschreven met een bestaande ex-wethouder in Koch's achterhoofd. Helaas verkapt hij niet wie dat is. Hij wilde zelf als schrijver overigens niet tijdens het schrijven weten of de vrouw nou vreemd gaat of niet. 'Wordt je volgende boek nog weer beter?' vraagt Arie aan het eind van het interview. 'Ja, natuurlijk!' #

MeerEnergie wil met restwarmte woningen van energie voorzien

Tekst: Rose Bartholomé | tFoto: MeerEnergie

De dagbladen staan er vol van. Nederland gaat van het gas af. Woensdag 7 december 2016 wordt het bericht gepresenteerd als nalatenschap van VVD-minister Henk Kamps. Hella de Groot interviewt diezelfde avond Ardine Nicolai in de talkshow 'Dwars door Oost in de Jungle'. Het interview gaat over MeerEnergie. Dat is een nieuwe coöperatie die de restwarmte van de Jaap Edenbaan wil gebruiken om huizen in Watergraafsmeer van energie te voorzien.

'Op de Jaap Edenbaan wordt op ijs geschaatst. Bij het maken van dat ijs komt warmte vrij. Deze warmte gaat nu de lucht in. Zo'n vier- a vijfthonderd huizen kunnen er mee van energie worden voorzien. Dat wijzen de eerste

Ardine op weg naar de schaatsbaan

onderzoeken uit.'

Ardine Nicolai vertelt enthousiast over het initiatief. Zij is samen met enkele buurtbewoners de coöperatie MeerEnergie gestart. Zij willen een buurtwarmtenetwerk realiseren in de buurt rond het Voltaplein, het Mariotteplein en de omringende straten. 'Het is een proces van jaren. De laatste anderhalf jaar zijn we vooral bezig geweest met het onderzoeken of het haalbaar is om de restwarmte van de Jaap Edenbaan te gebruiken.'

De Nederlandse regering wil dat wij in 2050 geen aardgas meer gebruiken. Ook de Amsterdamse ambities zijn groot. In 2020, over drie jaar, wil de gemeente honderdduizend huishoudens van het gas halen en aansluiten

op stadsverwarming. 'Alliander, de netbeheerder, heeft ons op het idee gebracht. Die is de buurt ingegaan. De grote organisaties in Nederland willen in de transitie van energie een vinger in de pap hebben. Alliander heeft buurtbijeekommen georganiseerd. Daar zijn veel mensen op afgekomen. In onze buurt was de animo groot. Het spreekt veel mensen aan dat de energievoorziening kan worden veranderd. Uiteindelijk hebben vier buurtbewoners een coöperatie opgericht. Wij hebben voor een coöperatie gekozen omdat de leden het dan voor het zeggen hebben.'

De plannen zijn nog in een onderzoek stadium. Het is duidelijk dat er nog een lange weg te gaan is voordat de restwarmte van de Jaap Edenbaan als energievoorziening kan worden gebruikt. Het vergt in dit stadium veel vrijwillige inzet van het bestuur.

'Wij zijn samen met Alliander een jaar bezig geweest met subsidieaanvragen bij het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Alliander heeft een taak in duurzame gebiedsontwikkeling. Het bedrijf heeft een subsidiespecialist. Subsidieboekwerken van wel 60 pagina's bevatten alle regels waar aanvragen voor een subsidie aan

moeten voldoen. De aanvraag is uiteindelijk afgewezen.'

MeerEnergie zal nu als coöperatie op kleinere schaal middelen zoeken en probeert stap voor stap te onderzoeken wat technisch mogelijk is. 'Wij weten nog niet exact hoeveel restwarmte vrijkomt. Dat moet allemaal nog worden onderzocht om te bekijken of het allemaal uit te voeren is. De koelinstallatie van de Jaap Edenbaan is op dit moment niet in gebruik. Er ligt nu een tijdelijke ijsbaan. Het moet duidelijk zijn met welke koelinstallatie de Jaap Edenbaan verder gaat.'

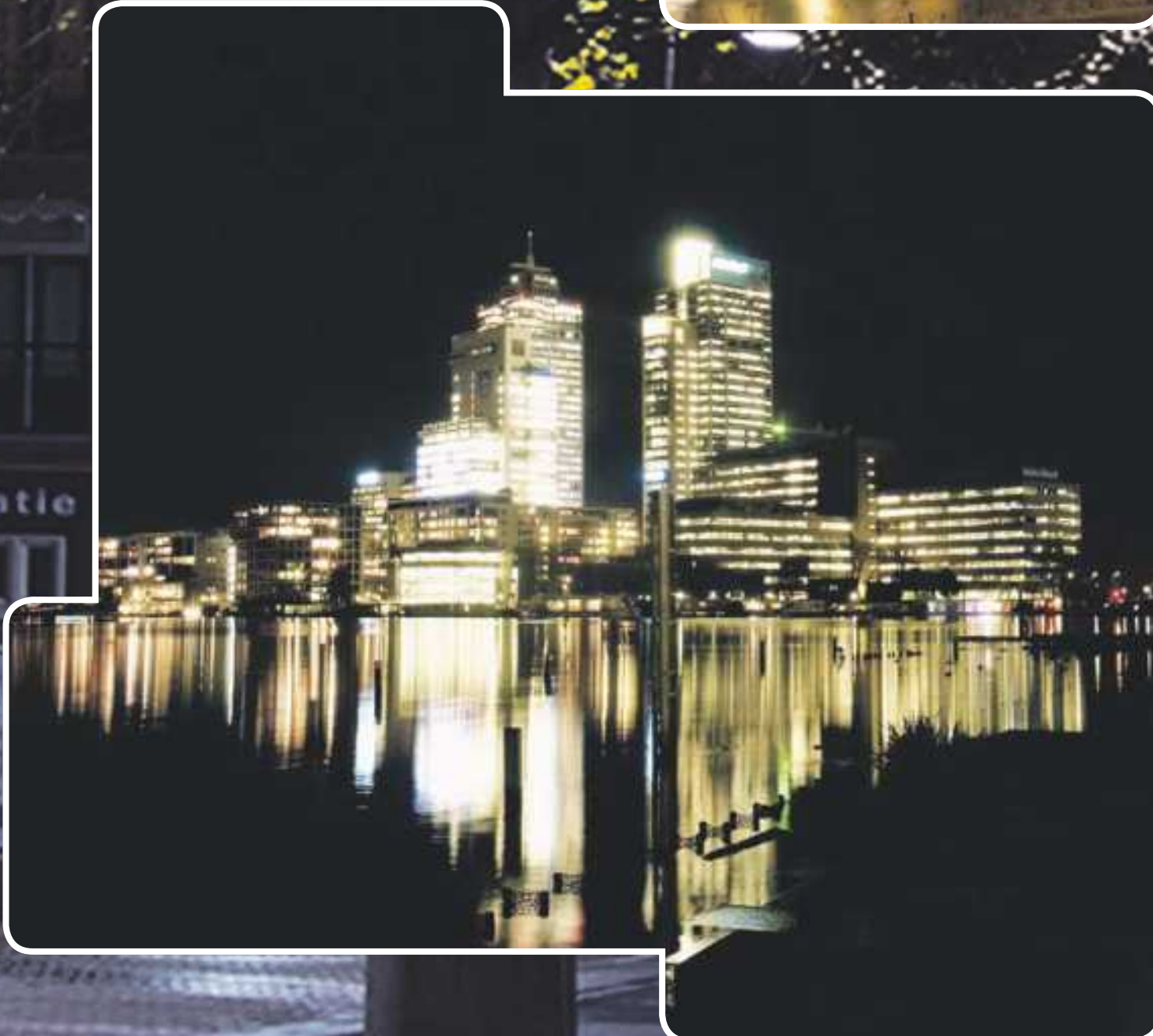
'Ook belangrijk is de vraag of het initiatief rendabel is. Er zijn veel onderzoekskosten aan verbonden. Het aanleggen is een investering. In de winter zal de restwarmte gratis energie leveren. MeerEnergie gaat ervan uit dat de energie waarschijnlijk financieel voordeliger wordt.'

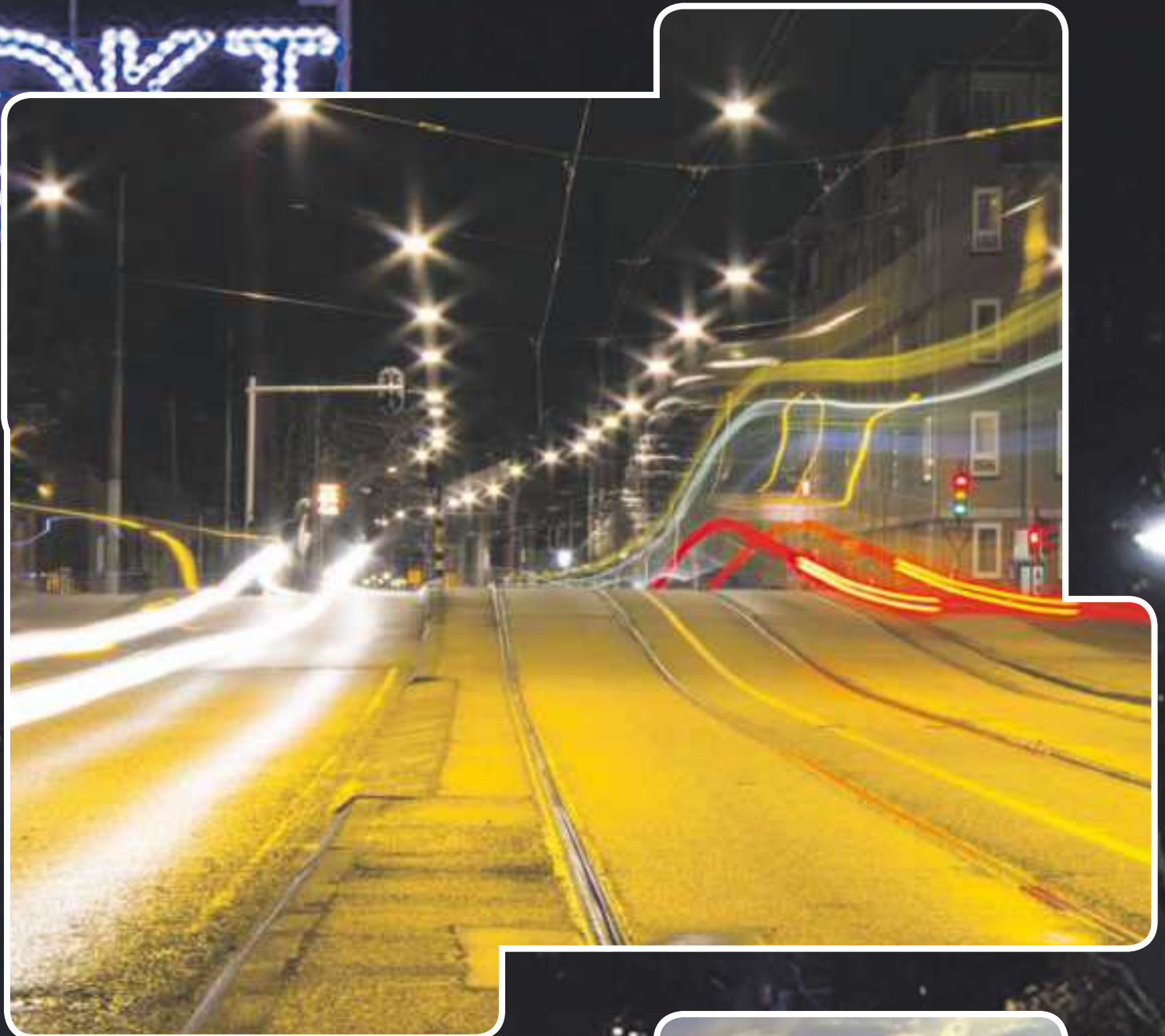
Het initiatief van de buurtbewoners is een daadwerkelijke poging de goeie wil rond alternatieve energie in praktijk om te zetten. Ardine besluit: 'Het is jammer dat alles nu even stil ligt vanwege de defecte ijsbaan. Het is niet duidelijk hoe het met de koelinstallatie verder gaat. Dat moeten wij weten voordat wij met het onderzoek verder kunnen gaan. Het is een vaststaand gegeven dat bij het maken van ijs altijd warmte vrijkomt. Zolang de Jaap Edenbaan er is, zouden wij de restwarmte als energievoorziening kunnen gebruiken.' #

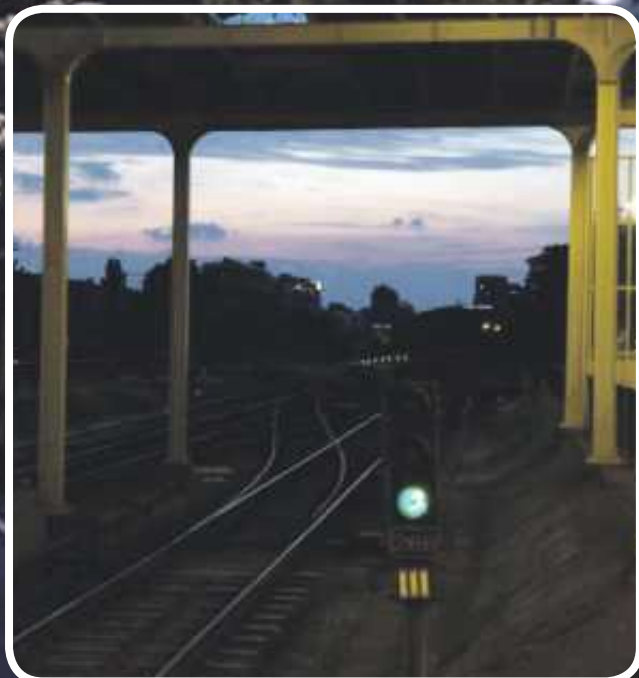
DAPPER

Fotografie: Ans van de
Gerard Va

*e Scheur, Dineke Rizzoli,
lentijn en Eddy Ellert*

Spruitjes in de Hof van Eden

Tekst en fotografie: Ton Hendrix

Boven het hek bij het terrein van de voormalige atletiekbaan Zeeburgia staat nu: Hof van Eden. Deze veelbelovende naam hoort bij een complex van volkstuinjes dat ooit onderdeel was van de Volkstuinvereniging Frankendael. Ik tref daar Henrike de Goede, bij haar tuintje met lila huisje.

Waar nu de moestuinbedjes zijn, was vroeger gras

'Ik tuinier hier nu ongeveer twee jaar, ik ben heel vers. Daarvoor had ik een pallet-bak op de Paradijstuin, dat was bij Oostpoort. Dat moest weg. Ik stond intussen hier vier jaar ingeschreven en kon op dat moment een tuintje krijgen. Van een vierkante meter naar een hele tuin! Ik was er erg blij mee. Mijn tuin hier is ongeveer 200 m². Er zijn in de Hof van Eden zo'n vijf mensen die een moestuin hebben, de rest gebruikt de tuin vooral voor ontspanning.

Zoals je ziet, heb ik zes bedjes gemaakt. Ik heb een rouleerschema, dat gebruik ik om wisselteelt toe te passen. Elk jaar schuift elk soort groente een plaats op.'

Vechten tegen onkruid

'Ik verslindt allerlei boeken over bodem en permacultuur. Ik probeer een paar van die principes hier toe te passen. Ik ben nu bijvoorbeeld bladeren aan het bijeen harken, die gebruik ik om te mulchen, dat wil zeggen dat ik daarmee

de bedden bedek in de winter. Ik had dit jaar weinig aardappelen, maar voor het eerst had ik spruitjes, dat had ik al vaak vergeefs geprobeerd. Bonen doen het altijd goed en dit jaar zijn ook de pompoenen gelukt. Het is niet zo dat ik geen groente meer hoeft te kopen, het is maar een klein oppervlak, ongeveer vier m² per bedje. Een afgebakend stukje in het gras. Ik kan wel meer bedjes maken, maar dat geeft ook meer werk. En het is al vechten tegen het onkruid. We hebben hier niet echt een moestuinclub, maar we ruilen wel onderling stekjes. Of iemand heeft pootuitjes over

tussen 8.00 en 20.00 uur, dan komen er vaak mensen een rondje lopen. 'Mag ik even rondkijken?' In het winterseizoen is het hek gesloten, we hebben hier inbraken gehad, vooral mensen achterin hebben daar last van. We zijn daar voorzichtig door geworden. Veel regels hebben we hier niet, je moet de heg bijhouden en het pad onkruidvrij. Je kunt in je tuintje je eigen gang gaan. Ik geloof dat er geen regels over zijn, maar de meeste mensen hier gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen, heb ik de indruk. De Hof van Eden is een stichting, en is 15 jaar geleden hier begonnen. Uit de begintijd zijn er nog wel een paar tuiniers over. Mijn tuin was vroeger geen moestuin, waar nu de bedjes zijn was gras, alleen achterin stonden een paar worteltjes. Er was een tijdje niks aan

'Je kunt in je tuintje je eigen gang gaan'

en geeft die weg. Los daarvan is er de zogeheten 'kascommissie', dat zijn de mensen die de gemeenschappelijke kas hiernaast onderhouden. Van de oogst uit de kas wordt op de tuinwerkdag in september soep gemaakt. We hadden toen ook druiven en iemand had een chutney gemaakt van de tomaten, zo kon iedereen een potje meenemen. Het is hartstikke leuk zo medetuiniers tegen te komen, en ik zit hier naast het hek, voldoende aanspraak dus.'

Weinig regels

'In het zomerseizoen is het hek open

gedaan voor ik hier kwam. Ik heb veel stenen uit de grond moeten halen en ik heb de bedden verrijkt met nieuwe aarde en mest. Mest halen doen we samen, dat is individueel initiatief, geen zaak van de stichting. Buiten de bedden heb ik nog frambozenstruiken, kruisbessen en bramen. Het is nu winterseizoen, je ziet, er staat nog palmkool en wat spruitkool. Maar de tuin is bijna leeg nu.' #

<http://www.vtvfrankendael.nl/geschiedenis.html>
reacties: tonquichot@gmail.com

Een bruggetje naar Dwars

Tekst en fotografie: Dick Feenstra

Het is een mooie herfstdag zo'n maand geleden, dat ik een man foto's zie nemen bij dit bruggetje. 'Wat is het een mooi parkje geworden, vindt u ook niet?' zeg ik om een gesprek te beginnen.

Hij vraagt me naar de metamorfose die het Voorlandpark onderging, sinds de verbreding van de A1. Ik vertel hem, dat de renovatie lang op zich liet wachten; er wel 80 grote bomen zijn gepland, waar-onder heel bijzondere en dat na jaren afwezigheid weer een buizerd zich heeft laten zien. De man vertelt dat hij foto's maakt voor Dwars. 'Dat is een leuk blad,' zeg ik, 'Ik lees het met plezier.' Hij zegt dat ze nog iemand zoeken die over de natuur wil schrijven...

'Een beginnersfout en daarom mocht het interview niet doorgaan.'

Voor mijn eerste stukje voor Dwars, besluit ik iemand van het beheer van de sportvelden van Voorland en Middenmeer te interviewen en ik stap het kantoor naast de Edenbaan binnen. Ik leg uit wat ik kom doen en dat ik met iemand wil praten over natuurvriendelijk beheer. Ik word meteen voorgesteld aan Henk van der Veer. 'Hij is ecologisch geschoold', wordt erbij verteld. Dan maak ik een enorme beginnersfout:

ik zeg dat ik het ook graag wil hebben over de rubberen korreltjes, die op de kunstgrasvelden van de voetbalclubs zijn uitgestrooid.

Een half uur voor ons interview belt Henk met de mededeling dat het niet mag doorgaan en dat Voorlichting van de gemeente toestemming moet geven. Hij zegt dat ik 14020 kan bellen. Dat doe ik en een aardige jongen verbindt me door en ik krijg de GGD voorlichter aan de lijn. Opnieuw bel ik het gemeentenummer. Het meisje dat de telefoon opneemt, is een kwartier bezig en uiteindelijk krijg ik het nummer van Rob Alberts. Ik bel hem, maar hij neemt niet op, dus spreek ik een boodschap in.

Ook de volgende dag belt hij niet. Daarop ga ik opnieuw naar het beheerderkantoor en leg uit welke stappen ik genomen heb en dat ik van het kastje naar de muur ben gestuurd. Nu krijg ik het nummer van Rob van Schaik, de directeur. Thuis, bel ik hem en vertel over de bedoeling van mijn interview. Hij zegt dat hij me terug gaat bellen. Ondertussen begin ik een eigen onderzoekje. Ik praat met iemand van Fortius. Die vertelt, dat op last van de gemeente de rubberkorrels op alle voetbalvelden werden aangebracht. De eerste week, na de berichten over mogelijke schadelijke stoffen daarin, waren het vooral de

'Ik zie een man foto's nemen bij dit bruggetje'

oorspronkelijke bewoners, die er voor zorgden dat hun kinderen op echt gras gingen trainen en spelen. De ouders met Marokkaanse en Turkse achtergrond wisten overwegend niets van rubberkorreltjes. Ook praat ik met iemand bij Athena, de hockeyclub. Op die velden is zand gestrooid of water, maar geen korrels van autobanden. Maar die kunststofvelden werden weer met een schadelijk schimmelwerend middel behandeld. Het beheer van de sportvelden is daarvan afgestapt en gebruikt nu azijn om die schimmels te bestrijden.

De volgende dag belt Krista Westerbos. Zij is van Gemeentelijke Voorlichting. Ik leg uit dat ik Henk van der Veer wilde interviewen, omdat ik vaak op de sportvelden wandel en zie, dat ze wallen aan-

leggen waarin ijsvogels hun nest kunnen graven, dat ze Italiaanse populieren planten, bollen poten, rodo-den-drons plaatsen, honderden fruitboompjes in de grond zetten en nestkastjes laten ophangen door vrijwilligers. Met liefde vertellen ze me over de namen van de nieuwe aanplant of de nieuwe plannen. 'Helaas, liet ik het woord rubberkorrels vallen,' zeg ik, 'Een beginnersfout in mijn journalistieke loopbaan en daarom mocht het interview niet doorgaan.' Mevrouw Westerbos geeft me toestemming om Henk van der Veer te interviewen, als ik wel het artikel voor plaatsing, door haar laat lezen. 'Helaas, de deadline voor het volgende nummer van Dwars is verstreken,' zeg ik. 'Misschien iets voor het nummer van januari?' vraagt ze. Wie weet... #

Een dubbeltalent uit de Transvaalbuurt

Tekst: Anna ten Bruggencate | Fotografie: Museum MORE

Johan van Hell (1889-1952) was zowel kunstenaar als musicus. Hij woonde een groot deel van zijn leven in de Majubastraat (Transvaalbuurt). Zijn drijfveer was om de kloof tussen kunst en volk te overbruggen. Aan deze sociaal bewogen kunstenaar wijdt Museum MORE nu een grote overzichtstentoonstelling.

Johan van Hell was de zoon van een diamantbewerker en groeide op in een arbeidersgezin van vier kinderen. Hij studeerde in Amsterdam o.a. aan de Rijksnormaalschool voor Tekenleraren en aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten. Van Hell was behalve beeldend kunstenaar ook een begenadigd musicus: hij speelde vanaf 1915 regelmatig als klarinettist bij het Concertgebouw en was medeoprichter van de Hollandse Kamermuziekvereniging. Hij had met zijn dubbeltalent totaal geen moeite: 'Wanneer ik voor de schildersezels sta, ben ik geheel schilder, en wanneer ik met mijn klarinet achter mijn lessenaar zit, ben ik geheel musicus.' Een combinatie van zijn liefde voor kunst en muziek is te vinden in zijn schilderijen en litho's waarop hij musici afbeeldt. In het Concertgebouw hangt een heel groot schilderij van Van Hell dat een blaaskwintet voorstelt (nu te zien in Museum MORE). Ook maakte hij een portret van Willem Mengelberg, de dirigent van het toen al spraakmakende Concertgebouworkest.

Kunst voor het volk

Van Hell's stijl en thematiek kregen vorm toen hij in 1915 trouwde met Pauline Wijnman, die hij op de Rijksnormaalschool had leren kennen. Onder haar invloed sloeg hij na de Eerste Wereldoorlog de weg in naar de Arbeiders Jeugd Centrale (AJC) en de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij (SDAP), een voorloper van de huidige PvdA. Van Hell kreeg regelmatig opdrachten van de SDAP en AJC: illustraties voor zangbundels, pamfletten en politieke affiches, zoals het 1 Mei-affiche van 1927. Dat was allemaal onbetaald werk; geld was voor Van Hell niet belangrijk. In 1932 ontstond een scheuring binnen de SDAP; de linkse oppositie ging door onder de naam Onafhankelijke Socialistische Partij (OSP). Van Hell sloot zich hierbij aan waardoor hij de SDAP als opdrachtgever kwijtraakte.

Samen met andere kunstenaars richtte hij de vereniging De Brug op en de Socialistische Kunstenaars Kring met de doelstelling de kloof tussen kunstenaar en volk te overbruggen. Ze wilden kunst toegankelijk maken met heldere, figuratieve schilderijen. In de geest van deze kunstenaarsorganisaties, maakte Van Hell lithografieën aan de hand van zijn schilderijen die hij dan voor een paar gulden verkocht aan minder draagkrachtigen. Zijn schilderijen kostten in die tijd toch al 400 gulden. Ook als leraar was het Van Hells doel om kunst onder het volk te brengen. Hij was teken- en schilderleraar bij een openbare lagere school in de Frans Halsstraat en later bij het Barlaeus-gymnasium. Als muziekleraar gaf hij les aan het mu-

Johan van Hell, *Interieur*, 1919, Collectie Wijnman-Jacobs

Johan van Hell, *Schaatsenrijders*, 1919, Collectie Museum Petit Palais, Geneve

Johan van Hell, *De Spitters*, 1916, Particulier bezit

zieklyceum en de volksmuziekschool. Getalenteerde kinderen kregen gratis les van hem wanneer de ouders dat niet konden betalen.

Volgens overlevering kende Van Hell iedereen in de Transvaalbuurt

Beeldende kunst

In zijn vrije werk ging Van Hells interesse uit naar straattaferelen uit het leven van Amsterdammers in de crisisjaren voor WO II. Hij koos onderwerpen uit zijn eigen omgeving: straatmuzikanten, marktkooplui, venters en volksvoorstellingen in Amsterdam-Oost. Na hun huwelijk woonden Van Hell en zijn vrouw in de nieuwe stadsuitbreiding Transvaalbuurt; hun huis lag aan de rand van Amsterdam. Volgens overlevering kende Van Hell iedereen in de Transvaalbuurt, waar hij jaren woonde in de Majubastraat. Hij wandelde daar

met zijn hondje, hield met iedereen een praatje en observeerde ondertussen het straatleven. Vanaf 1925 komen deze straatscènes herhaaldelijk voor in zijn werk. Vaak hebben de afgebeelde mensen een Joods uiterlijk; er woonden voor WO II veel Joden in de Transvaalbuurt. Van Hell ontwikkelde rond deze tijd steeds meer een eigen stijl. De composities kregen een geometrisch karakter, waarschijnlijk ontstaan onder invloed van de kunststromingen De Stijl en het Constructivisme. De figuren en voorwerpen zijn gestileerd, maar blijven wel herkenbaar. Vorm en verhaal versterken elkaar. Kunst moest immers toegankelijk zijn voor iedereen. Vanuit zijn woonkamer in de Majubastraat keek Van Hell uit op akkerland, zoals te zien is op het schilderij 'Het interieur' (1919). Het schilderij 'De Spitters' (1916) laat de landelijke omgeving zien van Amsterdam-Oost in die tijd, met in de verte de Ringvaart en de Watergraafsmeer. Op 'Het interieur' (1919), komt 'De Spitters' weer terug als detail in de linker bovenhoek. Opvallend is Van Hells bijzondere kleurgebruik. Ook het schilderij 'De Schaatsenrijders' (1919) is gesitueerd in Amsterdam-Oost. Vroeger werden tijdens de Olympische Spelen medailles uitgereikt aan kunstenaars; kunst was toen nog een onderdeel van dit evenement! In 1924 kreeg Johan van Hell voor 'De Schaatsenrijders' een bronzen Olympische medaille, die helaas verdwenen is.

Johan van Hell is na zijn dood in 1952 in de vergetelheid geraakt. Zijn naam komt nauwelijks voor in literatuur over de beeldende kunst in Nederland. Nu is er tot en met 12 februari 2017 een grote overzichtstentoonstelling 'JOHAN VAN HELL - OP KLARE TOON' te zien in Museum MORE. Drie zalen zijn ingericht met schilderijen, litho's en affiches (o.a. afkomstig uit de collectie van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis) van Johan van Hell en er is klarinet spel van hém te beluisteren (78-toeren plaat). De moeite waard om een reisje naar de Achterhoek te maken. #

Museum MORE Hoofdstraat 28 Gorsseel
Website Museum MORE:
www.museummore.nl
Op de Facebookpagina van het museum staat regelmatig nieuws over de expositie.

Ingegraven hoofd

Tekst, gedicht en fotografie: Méland Langeveld

In de reeks *Sculpturen van Oost* 'Bolgewas' van Paul Koning. Het beeld staat in het Oosterpark, en is daar in 1969 geplaatst.

Een flinke glimlach op het gezicht trekt de aandacht.

Het beeld is in brons gegoten. Oorspronkelijk is 'Bolgewas' in beton uitgevoerd, maar in de jaren zeventig is het door vandalen onthoofd. Een nieuw exemplaar in brons komt ervoor terug. Een flinke glimlach op het gezicht trekt de aandacht. Het is een vrolijk beeld van een klein mannetje ondergronds.

Elke ochtend loop ik er samen met mijn hond langs, en elke keer kijkt hij me jolig aan. Zijn hoofd en schouders steken als een soort van bolgewas uit het gras omhoog. Hij staat in het middendeel van het park, langs het water, in de buurt van de Bokkenrijder.

Met z'n lach op zijn gezicht blijft hij zin in het leven hebben, ondanks dat-ie daar zo ingegraven staat. Als kind groef je jezelf nog weleens op het strand in, alleen je hoofd stak dan boven die berg zand uit.

Een andere gedachte over 'Bol-

gewas' vond ik bij Pierre's column: *"Wie zijn hoofd boven het maaiveld uitsteekt, die wordt zijn kop afgehakt."* We kennen die uitdrukking allemaal. 'Doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg' is een variant daarop met een ietwat andere betekenis. Maar we begrijpen deze uitdrukkingen allemaal. Aan die gezegden moet ik altijd denken, wanneer ik 'Bolgewas' passeer. Ik kan mij telkens weer identificeren met het mannetje dat zijn hoofd boven het gras uitsteekt; ik voel met hem mee. Ik hoor in mijn gedachten de vernietigende maaimachines al aankomen, en daarom krijg ik de neiging hem toe te roepen om snel weer ondergronds te gaan.' (Bron: <http://pierrescolumn.punt.nl/content/2008/01/boven-het-maaiveld>)

Naturalisme

Paul Koning, (1916-1998) was een Nederlands beeldhouwer, graficus, tekenaar en lithograaf. Zijn opleiding deed hij aan de Rijksakademie van beeldende kunsten in Amsterdam en hij kreeg les van Jan Bronner.

Figuur- en diervoorstellingen waren voornamelijk de onderwerpen van zijn werk. Hij werkte naturalistisch, het liefst naar model. Een korte periode heeft hij iets geabstraheerd, maar het mensbeeld bleef duidelijk bestaan. Voor zijn werk gebruikte hij materialen als hardsteen, klei, brons, gewapend beton en gips. Hij werkte in meerdere ateliers zoals aan het Rapenburg in Amsterdam

en zijn atelierschip 'Grisbi' in Eemnes. Drie jaar voor zijn dood verscheen het boek *Paul Koning sculptuur en grafiek Eemnes* met reproducties van zijn beelden en grafisch werk. (Helaas niet langer verkrijgbaar, wellicht wel tweedehands). #

Het volgende gedicht is van mijn hand, ik schreef het onlangs, en het heeft het beeld als uitgangspunt:

Ingegraven hoofd

*Schokvast in gedachten
zit ik tot aan mijn nek
in de drek*

*steeds dieper zink ik
weg in dit land
zonder bodem*

*maar de lach
blijft op
mijn gezicht*

*want op een dag
sjor ik me omhoog
loop weg zonder gedachten.*

© Méland Langeveld

Meer sculpturen en/of gedichten lezen:
www.melandlangeveld.com

Feestje voor een bloeiende klaproos

Tekst: Hella de Groot | Fotografie: Gerard Valentijn

Wie durft te beweren dat klaprozen maar kort bloeien? Al vijf jaar organiseert stichting De Klaprozen activiteiten voor 'mensen met een jaartje meer'. Tijd voor een feestje. Lekker eten, een fantastisch koor en goed gezelschap in Grand Café Genieten: zo wil iedereen zijn verjaardag wel vieren.

'Iedereen knapt op van de A van Aandacht', memoreert Joke Hagedoorn in haar openingsspeech in het gezellig volle 'Kran Kaffee' waar de - overwegend senioren - gasten van taart en koffie smullen. De oudste senior in het gehoor - ze werd onlangs 101 jaar oud - zit vooraan, op armlengte van Joke vandaan. Samen met Marianne Kraan is Joke oprichter van en drijvende kracht achter De Klaprozen. Joke en Marianne doen het 'klaprozen' vrijwillig, naast hun betaalde baan. 'We krijgen allebei veel energie van het organiseren van uitjes en andere activiteiten voor senioren.' Onder de andere activiteiten valt ook het samen zingen, dineren en verhalen vertellen in zorginstellingen. 'We willen

iets aan de wereld teruggeven, daarom geven we de woensdag cadeau'.

'We willen iets aan de wereld teruggeven, daarom geven we de woensdag cadeau'

Joke en Marianne zijn de eersten om het te bekennen: hun echtgenoten zien hen soms dagen niet, als de dames de

hort op zijn met de senioren. Daarom vraagt Joke nu éven 'de A van aandacht' voor hun echtgenoten. 'Onze mannen hebben wat te lijden, en geef ze, waar zitten ze, een hartelijk applaus!' Beide echtgenoten - ze dachten onopvallend van hun gebak te kunnen genieten - staan op en 'incasseren' het onverwachte applaus met een hoofdknikje. Dan kondigt Joke de hoofdaft van vanmiddag aan: seniorenkoor Lust for Life.

'Help!'

We hadden de koorleden al herkend aan hun klaproosrode hesjes/ hemden/ corsages / lippenstift. Lust for Life is het enige seniorenkoor van Amsterdam dat uitsluitend popnummers op het repertoire heeft. Het koor maakt meteen indruk met zijn versie van 'Help' van de Beatles. Hetzelfde geldt voor 'Avond', bekend van Boudewijn de Groot, met een tekst van - laten we hem niet vergeten - Lennart Nijgh, een dichter die te vroeg gestorven is om voor de kwalificatie 'senior' in aanmerking te komen. Even bezielde, maar een stuk sneller wordt 'Met hart en ziel' van de Trockener Kecks vertolkt. Onstuimig wordt het (bijna) als 'I was Made for Loving you' van Kiss klinkt, met Theo in de rol van Gene Simmons. De ooooo's en aaaa's stijgen op vanuit het publiek als Theo één van de vrouwelijke gasten persoonlijk toezingt.

Een beetje achterin zit Joke (73) uit de Watergraafsmeer tevreden om zich heen te kijken. Ze is blij met de uitnodiging voor dit feestje. Ze woont fijn in Watergraafsmeer, het is er mooi en rustig. Soms iets te rustig. Vorig jaar overleed haar zoon die veel zorg en aandacht nodig had. Die heeft ze met

Samen met Marianne Kraan is Joke oprichter van en drijvende kracht achter De Klaprozen

liefde gegeven, en ze mist hem nog elke dag. Haar buurvrouw Joke Hagedoorn betreedt samen met Marianne Kraan het podium voor een komische act. Joke wijst erop dat de gasten een tasje mee naar huis krijgen 'met iets gezelligs erin'. Niet dat de gasten ook maar iets te kort komen want daar komen de bitterballen en de bubbels! Gretig wordt het lekkers van de presenteerbladen gehaald en verslonden, behalve door een enkele jongere bezoeker. Haar 'Nee dank, ik ben aan de lijn' wordt meteen overstemd door Hetty's wervelende solo van 'I feel good' van James Brown. Aan het oog onttrokken worden de drie muzikale begeleiders achter de koorleden: pianist Kees van Zandwijk, bassist Wouter Kronenberg en drummer André van Damme. Kees is iedere vrijdag van de partij als Lust for Life repeteert. Als het koor een gevoelig 'Imagine' van John Lennon inzet, kijkt mijn buurvrouw mij aan en fluistert: 'Erg hè, dat Trump echt president wordt.' #

Lust for Life is het enige seniorenkoor van Amsterdam met uitsluitend popnummers op het repertoire

De hele wereld vlakbij door Data Tower

Tekst: Daan van Pagée | Fotografie: Joke van Vlijmen

Tijdens mijn dagelijkse wandeling in het Flevopark vangt een mysterieus flatgebouw zonder ramen steeds opnieuw mijn aandacht. Het gaat om de Amsterdam Data Tower in het Science Park waar meer dan 150 netwerken bij elkaar komen. Het complex biedt onderdak aan een van de grootste internetknooppunten van Europa en ook vanuit mijn eigen wereld thuis maak ik met één muisklik gebruik van deze faciliteit in het Science Park.

De Amsterdam Data Tower is een van de wereldwijde vestigingen van Digital Realty. Het bedrijf draait om de behoeften van hun klanten. Die willen altijd en perfect communiceren door op het wereldwijde web aanwezig te zijn; zowel binnen de eigen organisatie als naar buiten. Het datacenter bedient ook wetenschappelijk onderzoek. Alle aanwezige servers worden in de zwaarbewaakte serverruimtes continu tot exact 25 graden gekoeld; en vanuit een controlekamer met grote schermen worden ze 24 uur per dag gemonitord.

Back-upplan

Op calamiteiten is het bedrijf goed voorbereid, met maatregelen waar de Nederlandse Spoorwegen wel eens ja-loers op zouden kunnen zijn. Mocht het hele Science Park plat komen te liggen vanwege een stroomstoring, dan blijft in het datacentrum het licht gewoon branden. Honderden gestapelde accu's hebben genoeg stroom om het 'mysterieuze' bronskleurige flatgebouw nog een uurtje van energie te voorzien. Tegelijkertijd worden gigantische dieselmotoren opgestart en nemen generatoren het werk van de accu's over.

Als u op uw wandeling of fietstochtje langs de Ringvaart ineens een paar seconden zwarte dieselrook ziet opstijgen boven het Science Park, dan weet u wat er aan de hand is. Maar thuis merkt u

Amsterdam Data Tower vanuit het Flevopark

niks van deze reddingsactie; de ingenieurs van Digital Realty hebben een uitgekend back-upplan bedacht, zodat u thuis geen last heeft van vertraging en geen enkele verbinding hoeft te missen.

Onbalans

Met de komst van de smartphone is er sprake van Big Data zegt de accountmanager van Digital Realty uit. Bijna continu weten eigenaars van een iPhone of Samsung Galaxy overal ter wereld lettertjes te raken om een berichtje samen

te stellen. Een uitnodiging voor een feestje bijvoorbeeld, of een praktische huishoudelijke mededeling zoals 'Het wordt een trein later'. De sociale media met tienduizenden kilometers aan Facebook-tijdlijn, Twitter, YouTube-filmpjes, Instagram-berichtjes; het is allemaal informatie en die big data moeten ergens een keer samenkomen.

Ik ben daar blij om want in mijn favoriete buurtrestaurant de Kraaipan hebben de meeste bezoekers al een smartphone. En om door te gaan op het

voedselaanbod van de Amsterdam Data Tower: daar is het een onophoudelijk banket van communicatief genoeg, uitstekend geaard via koperen kabels diep in grond. Dit laatste om onbalans en statische stoornissen in het knooppunt te voorkomen. Wat onbalans is? Volgens Google het verschil tussen het energieprogramma en de gerealiseerde som van invoeding-afname op alle netaansluitpunten-verzamelpunten van een programmaverantwoordelijke, gedurende een bepaalde tijdsperiode. Juist. Te veel van het een en te weinig van het ander.

Was het in mijn hoofd ook maar zo cool als in de Data Tower

Brein

Was het in mijn hoofd ook maar zo cool als in die Amsterdam Data Tower, denk ik weleens. Zonder statische bliksem in mijn brein en altijd goed geaard. Een knooppunt van ontelbare mentale indrukken, een intercitty vol smartphones die vanuit de controlekamers moeiteloos worden bestuurd. 's Avonds kijk ik in mijn buurtrestaurant naar die ene autistische man in de weerspiegeling van het raam. Hij tikt wat op zijn smartphone, staart dan in de verte, verbaasd bijna, en zet zich weer aan zijn toetje. Nu weet ik het zeker, ook voor hem is de hele wereld vlakbij. #

Uitvinden kun je leren op school

Tekst en fotografie: Babette van Harsselaar

DING-DING-DING-DING! TAK-TAK-TAK-TAK! Kleine motortjes drijven vreemde machientjes aan. Als het motortje draait, dan tikt, rinkelt, plopt suist en schraapt het. Het zijn Geluidsuitvindingen: uitgevonden en gebouwd door kinderen uit Amsterdam Oost uit de groepen 6, 7 en 8.

Kunstdocent Gerald Maurice bedacht drie lessen. In de eerste les leren kinderen over wat geluid nou eigenlijk is en hoe je dit kunt manipuleren. Elk materiaal maakt bijvoorbeeld zijn eigen geluid. Waar hout een doffe klank heeft klinkt metaal bijvoorbeeld veel scherper. En kleine dingen maken vaak minder lawaai dan grote. De kinderen werk van de beroemde kunstenaar Tinguely die

ook dit soort bewegende kunstwerken maakte; geluidsuitvindingen in het groot dus eigenlijk. Onder het motto 'Mislukken is succes' laat Gerald Maurice de kinderen vooral veel uitproberen in de tweede en derde les. Dat geldt voor de vorm van het ontwerp, het bevestigen van alle losse onderdelen aan elkaar en het aansluiten van de geluidsuitvinding aan het

motortje dat hem laat draaien. 'Juist als iets mislukt, leer je veel. Waarom iets niet werkt bijvoorbeeld, en hoe je het probleem vervolgens kunt oplossen. Bovendien kom je vaak op nieuwe ideeën als iets mislukt. Ideeën die je anders misschien niet gehad zou hebben.'

Schroeven draaien, lijmen en electra

Gerald laat de leerlingen in kleine groepjes samenwerken bij het ontwerpen en bouwen van hun eigen geluidsmachientje. De kinderen kunnen kiezen uit een enorme hoeveelheid materiaal, door Gerald met veel zorg bij elkaar verzameld, daar begon hij vorig jaar al mee. Van kettinkjes, pollepels en kapot speelgoed tot springveren, schroeven en kralen. Juist dit soort materialen spreken tot de verbeelding omdat ze nu gebruikt gaan worden in een heel andere context.

De kinderen gaan hard aan de slag. Ze leren werken met schroevendraaiers en verschillende lijmsorten. Ze monteren ook de elektriciteitsdraden die van het bouwwerk naar een klein motortje gaan zodat het geheel kan bewegen. Gerald legt het hen geduldig uit. Veel kinderen hebben namelijk nog nooit met gereedschap of elektriciteit gewerkt.

Uitvinding de Kranator

Knop, motor, actie

Het aan elkaar bevestigen van de losse onderdelen vergt nogal wat denkwerk, want er zijn steeds verschillende mogelijkheden maar ook obstakels. 'Meester, als we deze arm met een schroefje vastmaken wordt hij te zwaar en draait hij niet meer. Als we lijm gebruiken is het wel licht maar niet stevig genoeg.' Samen met Gerald Maurice en vrijwilliger Erna Boomkens bedenken de kinderen vervolgens een oplossing die wél werkt. Als alle Geluidsuitvindingen klaar zijn worden ze bij elkaar gezet op een podium. Kinderen uit andere klassen worden uitgenodigd om te komen kijken. De uitvinders presenteren hun geluidsmachine aan elkaar en het publiek. Om de beurt drukken ze op een knop die het motortje laat lopen. Echte actie. Tot slot gaan alle geluidsuitvindingen tegelijk aan, als één groot orkest met de juf als dirigent! #

TIP: Nieuwsgierig geworden? Op dit moment is er een grote expositie van Jean Tinguely te zien in het Stedelijk Museum Amsterdam. 'Machinespektakel' eindigt op 5 maart 2017.

De juf dirigeert het groot uitvindingenorkest

Weer minder geld voor ondersteuning

Tekst: Garda van Zuylen | Fotografie: Gerard Valentijn

Vrijwilligerswerk heeft een grote maatschappelijke waarde, daar is iedereen het over eens. Jaarlijks maakt stichting ViiA honderden matches tussen vrijwilligers en hulpvragende buurtbewoners. Ieder jaar stijgt de vraag naar goede vrijwilligers. Hartstikke goed, zou je zeggen. Waarom gaat de vlag dan niet uit bij ViiA?

Ieder najaar gaat Nynke Ypenga, directeur van ViiA, op gesprek bij de gemeente, de organisatie die de stichting ondersteunt. Dit jaar wachtte haar een minder vrolijke

700 vrijwilligers en een veelvoud aan hulpvragers. Voor drie professionals is dat al best een uitdaging. We zijn altijd professioneel en sociaal geweest, warm en zakelijk, dat

meeste mensen die zich bij ons inschrijven willen in een persoonlijk gesprek aangeven wat voor vrijwilligerswerk ze kunnen doen. Wij hebben ook een taak in de ontwikkeling

van de vrijwilliger,' zegt Nynke Ypenga. 'Zo hebben we een vrijwilliger die via ons interessante klussen doet waar in haar betaalde baan geen ruimte voor is.' 'Er is een enorm potentieel aan vrijwilligers,' vult Ronald Smalenburg aan, 'zo blijkt uit onderzoek.'

Nynke Ypenga, directeur van ViiA

mededeling: de broekriem moet iets verder worden aangehaald, voor 2017 stelt de gemeente weer minder geld beschikbaar dan voor 2016. 'Heel vervelend natuurlijk,' zegt Nynke Ypenga. 'We snappen dat iedereen moet inleveren, en we zorgden er altijd voor dat we ook met een kleinere bezetting het werk konden doen dat moest worden gedaan, maar tegenstrijdig is het wel: we krijgen steeds meer aanvragen voor

horen we ook terug, dat willen we graag zo houden.'

Participatie

'De overheid is erg voor participatie, iedereen moet meedoen en zo lang mogelijk zelfstandig wonen, en als er één organisatie is die zich daar sterk voor maakt is het ViiA,' zegt Ronald Smalenburg, interim manager en als vrijwilliger voorzitter van het bestuur van ViiA. 'Ik durf te beweren dat ViiA de maat-

ke knikt: 'Eén derde van de Amsterdamse bevolking doet een vorm van vrijwilligerswerk, één derde wil dat niet en dan is er nog een derde die wel wil als ze gevraagd wordt. Dat vragen, dat doen wij!' 'Dat is een opgave bij opdrogende geldbronnen en met minder beschikbare arbeidsuren. Alternatieve bronnen van financiering werden wel gevonden. Zo breidt ViiA haar activiteiten uit naar andere stadsdelen. Organisaties uit bijvoorbeeld het centrum zetten tegen betaling een verzoek om vrijwilligers uit bij ViiA. Voor ViiA Vita, een speciaal project gericht op hulpvragen van moeilijk bereikbare eenzame buurtbewoners, schreef ViiA succesvol een speciaal fonds aan. ViiA stelde voor deze kwetsbare buurtbewoners een vrijwilligersteam samen dat deels bestaat uit studenten SPH en ergotherapie die op deze manier waardevolle praktijkervaring opdoen. Eenzaamheid is één van de nieuwe aandachtsgebieden van de gemeente; ViiA wist het al langer. Waarom zou je in je eentje dingen doen die samen zoveel leuker zijn?' #

Wil je vrijwilligerswerk doen? Kijk voor actuele vacatures op viiA.nl of kom langs in Post Oost, Wijtenbachstraat 36 hs.

Ik durf te beweren dat ViiA de maatschappij jaarlijks duizenden euro's bespaart

vrijwilligers, alleen is er bij ons per 2017 minder menskracht om aanvragen te kunnen vervullen.'

In 2017 zullen enkele (betaalde) parttime banen bij de organisatie vervallen. Zou ViiA zélf dan niet een organisatie kunnen worden die – noodgedwongen - meer door vrijwilligers wordt gerund? Nynke Ypenga: 'Daar waar mogelijk zetten we al vrijwilligers in binnen ViiA, maar je hebt ook een stabiele club mensen nodig die aanspreekbaar is voor onze meer dan

schappij jaarlijks duizenden euro's bespaart. Onderzoek van de gemeente Amsterdam laat dat ook zien. Vrijwilligerswerk brengt mensen bij elkaar en vergroot de kwaliteit van leven. Daarmee voorkomt het allerlei zorg- en welzijnskosten.'

Ronald Smalenburg acht de efficiency in de bedrijfsvoering van ViiA hoog. Plannen om de efficiency nog verder te vergroten, bijvoorbeeld door de persoonlijke intake met vrijwilligers te schrappen, bleken uiteindelijk geen verdere besparingen op te leveren. 'De

ViiA Vita zkt. superduo

Schiet jij graag een medemens te hulp en sta je stevig in je schoenen?

Sluit je dan aan bij het ViiA Vita team!

ViiA koppelt jou aan een ander teamlid of je bent al een koppel. Samen help je buurtbewoners die verschillende problemen hebben. Het betreft vrijwilligerswerk voor 2 tot 4 uur per week / tweewekelijks. Wij bieden uitdagend vrijwilligerswerk, nieuwe ervaringen en inzichten. Daarnaast leuke uitjes, borrels, attenties, coaching, training en intervisie.

Meer informatie?

Kijk op viiA.nl
bel 020-4952250
sms/whatsapp
06 319 309 93 of mail
c.maduro@viiA.nl

Vrije geest zkt. sturing

Help jij Priscilla met haar school- en beroepskeuze en persoonlijke ontwikkeling?

ViiA is het uitzendbureau voor vrijwilligers in Amsterdam Oost. Wij zoeken vrijwilligers die hun talent in willen zetten voor mensen en organisaties in de buurt.

Kijk op viiA.nl voor meer informatie en andere vacatures of bel 020 495 22 50.

Het Apostolisch Genootschap

Tekst Mirjam Ringer | Fotografie Gerard Valentijn

Kerken, moskeeën en andere levensbeschouwelijke groeperingen ondersteunen de armen en bezoeken ouderen. Drijven ze mensen uit elkaar of zorgen ze dat mensen zich verbonden voelen met elkaar en met de buurt? In de eerste aflevering van een serie wil Mirjam Ringer weten hoe Jort Kropff de taak van het Apostolisch Genootschap ziet.

De kerk van het Apostolisch Genootschap

Jort Kropff is actief lid van het Apostolisch Genootschap en neemt deel aan het Breed Interreligieus Overleg Oost (BIO). Dit is opgericht na de moord op Theo van Gogh om elkaar beter te leren kennen. Hij vertelt graag over wat hem aanspreekt in de levensbeschouwing van het Apostolisch Genootschap. 'Geloven is iets van mensen. Hoe ga je om met levensvragen? Mensen hebben vaak ook de behoefte om spiritueel te zijn. Juist het gevoel dat er mensen voor en na je komen, motiveert om het goede te doen. Je bent verantwoordelijk voor jezelf. Door je

eigen gedrag kun je God kenbaar maken aan de ander. We zijn verbonden met eeuwenoude verhalen, maar die mogen we vrijelijk interpreteren.'

Verenigingsgebouw

Het Apostolisch Genootschap komt bijeen in een prachtig gebouw aan het eind van het Galileiplantsoen. Het is niet het eerste verenigingsgebouw van het Genootschap. Dat werd namelijk in 1913 geopend aan wat toen de Plantage Franschelaan heette, de huidige Henri Polaklaan tegenover de hoofdingang van Artis. Maar de gemeente groeide zo sterk, dat er al snel een grotere ruimte nodig was. Aan de rand van de toenmalige Watergraafsmeer werd een terrein aangekocht. Voor het ontwerp trok men architect Cornelis Kruyswijk aan, die ook de Elthetokerk aan de Javastraat heeft ontworpen. Hij gaf het gebouw de typische Amsterdamse School kenmerken. Het Apostolisch Genootschap nam het verenigingsgebouw in gebruik in 1931.

Wat is geluk?

Op de website van het apostolisch genootschap wordt stilgestaan bij levensvragen. Zoals - wat is geluk? Samen zoeken naar de antwoorden en elkaar inspireren, zijn doelstellingen van het Apostolisch Genootschap. Hoe gebeurt dat dan? Behalve op de zondagochtenden zijn er themabijeenkomsten over specifieke onderwerpen. Dat kan gaan over opvoeden of leven met verlies, investeren in je relatie of zelfbewust zijn.

Op de zondagmorgen wordt door een

lekenprediker de eredienst geleid. Hij maakt gebruik van een weekbrief, die door de apostel (eindverantwoordelijke voor de geestelijke verzorging) is geschreven en die een actuele overdenking bevat. Behalve voor gemeenschappelijk gebed, is er ook ruimte voor rituelen en muziek. Met de rituelen staat het Apostolisch Genootschap stevig in de christelijke traditie: zo is er een eigen vorm van de aloude eucharistie, een verwijzing naar het laatste avondmaal van Jezus.

Zonder dogma's

Hoewel de apostolische beweging al dateert uit het begin van de 19e eeuw, is voor de Nederlandse afdeling het jaar 1951 van belang. Toen splitste een aanzienlijke groep zich af van de Duitse moederkerk. Dit had te maken met de vraag naar het kwaad. Na de Holocaust was het moeilijk om nog te geloven in een almachtige God. De overtuiging groeide dat goed en kwaad voortkomen uit de mens zelf. Toch geloven de apostolischen dat al het leven voortkomt uit de goddelijke scheppingskracht. Jort Kropff: 'Het is mooi dat je het zo op je eigen manier mag invullen. Het bezwaar daarvan is ook wel dat het wat te algemeen kan worden. Je moet elkaar op de waarden vinden. Dat kan dan weer lastig zijn voor je identiteit. Wie ben jezelf en wat kun je van je leven maken?' Het is duidelijk dat het Apostolisch Genootschap een levensbeschouwing zonder dogma's is en dat deze stroming zich voortdurend blijft ontwikkelen. #

Voor meer informatie zie <http://www.apgen.nl/contact/Locaties/Amsterdam-Watergraafsmeer>

Buurtbewoners helpen elkaar

Door: Liesbeth Zikkenheimer | Fotografie: Wijzelf

Wie wil er nou niet af en toe een buurtgenoot helpen? Sommige mensen willen dan helemaal geen vergoeding, maar voor anderen ligt dat anders. Er is een nieuwe website waarop hulp en aanbod in de buurt elkaar kunnen vinden: amsterdam-oost.wijzelf.nl

Bestuursleden Wijzelf: Emile Pieters, Hanna Blom-Yoo met dochter Jasmijn

Maurice wil best eens een ander helpen, maar niet op een vast tijdstip elke week. Gewoon als het een keertje nodig is en hij tijd heeft. 'Mijn vrouw en ik werken allebei, we hebben drie kinderen. Het is druk, maar 's avonds of in het weekeinde kan ik best iemand helpen.' Hij meldde zich direct aan toen de web-

site van Wijzelf de lucht inging. Wijzelf is een landelijk netwerk van lokale coöperatieve verenigingen die nu voor het eerst in Amsterdam een afdeling is gestart in Oost. Buurtbewoners richten zich daarbinnen vooral op hun eigen buurt, of dat nu de Watergraafsmeer is of de Transvaalbuurt. Zijn eerste klusjes heeft Maurice al

gedaan. 'Een jonge moeder wilde spullen naar de kringloop brengen maar had zelf geen auto. Ik zag de vraag op Wijzelf en heb mijn hulp aangeboden. Ik heb een grote auto en hou van opruimen. Toen we de auto aan het inladen waren, zag ik in de gang nog een doosje staan. Het waren oude koffiemokken, daar twijfelde ze nog over. Hup, die gingen ook in de auto. We hebben alles samen naar de kringloop gebracht en hadden een gezellige ochtend.'

Blinde buurtgenoot

Heel bijzonder vond Maurice de vraag van een blinde buurtgenote die hulp vroeg bij het trainen van haar hond. 'Ze had net een nieuwe geleidehond gekregen en het dier reageerde nogal op andere honden als ze buiten waren. Iedereen die een nieuwe hond krijgt, weet: het gaat om gezag. Ik ben een aantal keren meegelopen om op tijd andere honden te spotten. Zo kreeg ze haar eigen hond in het gareel.' Het was een ervaring waar hij blij van werd. 'Dat je een blinde tot ogen kunt zijn, hoe gaaf is dat? Het betekende zoveel voor haar. Elke keer als ik nu in de auto zit en mijn ogen schieten heen en weer, denk ik: wat ben ik blij dat ik kan zien. Ik zal nooit meer klagen over mijn leesbril!'

Vergoeding

Maurice biedt zijn hulp als vrijwilliger aan. Maar je kunt via Wijzelf ook een kleine vergoeding vragen. Soms vinden

hulpvragers dat juist wel prettig, vooral als ze regelmatig iemand nodig hebben, bijvoorbeeld als huishoudelijke hulp. Het is een hoop gedoe om dat via de gemeente aan te vragen. En het kost je je eigen bijdrage. Dan kun je het net zo goed gemakkelijk via Wijzelf regelen. Ria (26) maakte kort geleden een profiel aan op Wijzelf. Na de komst van haar tweeling stopte ze als verzorgende, maar nu wil ze weer aan het werk. Ria: 'Het is prettig dat je het zelf in de hand hebt en dat je ook een keer met de dag kunt schuiven als het nodig is.' Met haar verpleegkundige achtergrond kan ze meer dan helpen in de huishouding. 'In mijn profiel staat bijvoorbeeld ook: hulp bij het aantrekken van steunkousen. #

Aanmelden en informatieavond

Hulpvragers kunnen voor € 20 per jaar lid worden en krijgen dan via website.amsterdam-oost.wijzelf.nl toegang tot aanbieders. Hulp-aanbieders kunnen zich gratis aanmelden. Het bestuur maakt met iedere aanbieder persoonlijk kennis en vraagt ook het BSN nummer. Er is een speciale informatieavond voor belangstellenden op 12 januari. Locatie: Post Oost, Wijtenbachstraat 36, inloop 19:30 uur, aanvang 20:00 uur.

Meer informatie via de site of mail: amsterdam-oost@wijzelf.nl / 06-308463084469

Het openbaar vervoer

Tekst: Ouderen Advies Raad Oost

Het Amsterdamse Netwerk Ouderen Advies Raden (NOAR), is samen met andere organisaties in actie gekomen tegen de plannen die verwoord staan in het concept vervoerplan van het GVB dat op 12 december 2017 in de Regioraad Amsterdam aan de orde was.

Als de Noord/Zuidlijn gaat rijden, gaat het tramstelsel op de schop

De kritiek, die ouderen, gehandicapten, maar ook veel buurtorganisaties hebben op het beleid wordt nu gebundeld. Tot nu toe werden het opheffen van een halte of tram- of buslijn meer afzonderlijk bekritiseerd. Die tijd is nu voorbij. We zijn ons er van bewust dat het beleid onze belangen niet goed laat meewegen en dat daarin structureel verandering moet komen. Wij nemen de acties tegen de drukte en de vervuiling van de stad als voorbeeld. Genoeg is genoeg. We willen weer meer aandacht voor de Amsterdammers en in dit geval is dat vooral iemand die afhankelijk is van het openbaar vervoer om mee te kunnen doen.

Het vervoerplan van het GVB wil men in de zomer van 2018 invoeren, tegelijk met de start van de Noord/Zuidlijn. Wij

hebben kritiek op dit vervoersplan. Er wordt ten onrechte gesteld dat het GVB een 'breed proces van inspraak' ingericht heeft en het begrip 'de reiziger' wordt in het 'Concept' te veel als eenheid opgevoerd. Verder wordt er te weinig rekening gehouden met Amsterdammers, die voor hun mobiliteit afhankelijk zijn van fijnmazig openbaar vervoer. Daar komt bij, dat het verdwijnen van opstapplaatsen en het opheffen van lijnen gewoon doorgaat. In de plannen zien we een ander sluipend probleem terug: dit college geeft voorrang aan autoverkeer ten koste van het openbaar vervoer. We noemen twee voorbeelden: Lijn 3 moet wachten omdat de auto's voorrang hebben op de Wibastraat en ook lijn 9 staat lang stil om het verkeer naar de IJ-tunnel te laten doorstromen.

'Breed inspraakproces'

Ja, er zijn bijeenkomsten geweest, waarbij een aantal mensen mochten meedenken, maar dat ging over details. Wat vast staat is het streven: zoveel mogelijk reizigers aantrekken. Dat is nodig omdat de exploitatiesubsidie sterk wordt verminderd, zegt het GVB. Het niet, of nauwelijks, raadplegen van een categorie die afhankelijk is van het openbaar vervoer is,

als het om de exploitatie van het vervoer gaat 'dus' minder relevant, dat begrijpen we. Zij zijn en blijven als het even kan met het GVB reizen. Maar is dat het enige dat telt? Zo'n 15 jaar geleden was er een, door de ouderen georganiseerd referendum met als leus: 'GVB geen NV'. Een grote meerderheid van de kiezers was het met ons eens. Men wilde toen geen uitsluitend op commercie gericht openbaar vervoer. Wij denken, dat ook nu in onze regio heel veel mensen het zeer belangrijk vinden dat het GVB een fijnmazig net aanbiedt zodat ouderen, gehandicapten en ook (groot)ouders met een kinderwagen mee kunnen reizen. Moet er een nieuw referendum komen? Of, en dat bepleiten we, moet er een betere inspraak worden georganiseerd?

'De reiziger'

In het 'Concept' berekent men dat 'de reiziger' straks meer moet overstappen, maar toch een kortere reistijd krijgt. Dat zou 'de reiziger' van doorslaggevend belang vinden. Wie zijn die reizigers? Dat zijn niet de reizigers (naar schatting 10%) die het overstappen sterk vermoedend vinden of er zenuwachtig van worden. Wij missen de categorie-indeling van het begrip 'reiziger'. Een indeling in minstens twee hoofdgroepen: de reizigers wonend in Amsterdam en zij, die niet meebetaald hebben aan de aanleg van de Noord/Zuidlijn: de toeristen en forenzen. Wij vinden, dat de

niet-Amsterdammers als gast welkom zijn, maar dat de Amsterdammers de 'dienst mogen uitmaken'. De Amsterdammers reizigers zijn vervolgens weer in te delen in de reizigers die voor hun contacten in de stad afhankelijk zijn van dit vervoer en zij, die wellicht ook de fiets of een auto hadden kunnen nemen. In een brief schreef de directeur van het GVB aan de OAR Zuid onlangs, dat zij zich realiseert, dat er keuzes gemaakt worden. Zij vermeldde voorts dat er vaak op verzoek van de gemeente (die de doorstroming van auto's belangrijk vindt) haltes worden opgeheven en dat mede daardoor een grotere afstand tot een halte moet worden afgelegd.

Kortom: men gaat over op 'het leggen van de schuld bij een andere instantie'. Overigens heeft deze directrice heeft gelijk: de gemeente(raad) gaat niet vrij uit. Op het stadhuis zouden ze zich moeten afvragen of het faciliteren van autoverkeer past in een stad waarin de luchtkwaliteit nog steeds niet op orde is.

Wij gaan nu ons beraden hoe wij voor hen, en vooral met hen, die afhankelijk zijn van goed fijnmazig openbaar vervoer kunnen komen tot een plan, dat past in een moderne tijd. In een stad dus die de verbetering van de luchtkwaliteit prioriteit geeft en die een bestuur heeft dat vol overtuiging aansluiting zoekt bij een door de WHO geleide stedenband van Age Friendly Cities. #

De huren en het beleid

Tekst: Ouderen Advies Raad Oost

Er is goed nieuws. De gemeente heeft op 16 november meegedeeld dat er steun komt voor Amsterdammers met een laag inkomen en een (te) hoge huur.

'Over het jaar 2016 verstrekt de gemeente een bijdrage in de huur. Deze bijdrage is bedoeld voor mensen die al langere tijd een inkomen hebben tot 120 % van het sociaal minimum en in een sociale huurwoning wonen.'

Mensen met een bijstandsuitkering en/of AOW met wellicht nog een klein pensioentje daar bovenop, die een kale huur hebben boven de 580 euro per maand, kunnen als ze snel een aanvraagformulier inleveren zo'n 30 euro per maand van de gemeente ontvangen. Dat geldt dan voor heel 2016: dus twaalf keer het maandbedrag. De uitbetaling vindt in de loop van 2017 plaats.

Maar let op: U moet wel voor 20 december een aanvraagformulier hebben ingestuurd. Aan Amsterdammers waarvan de gemeente vermoedt dat zij in aanmerking komen voor deze regeling zijn al formulieren gestuurd. Wie geen formu-

lier heeft ontvangen maar wel daarvoor in aanmerking komt, kan op maandag 19 december zo'n formulier ophalen op het wijkcentrum d'Oude Stadt, Nwe Doelenstraat 55 (vlakbij de Munt) Het is, omdat er ook nog belastingafschriften bijgevoegd moeten worden een heel krappe inzendtijd. Het NOAR gaat daarom aan de desbetreffende wethouder vragen om deze inzendtermijn te verlengen, maar het is niet zeker of dat lukt.

2017 en daarna

De regeling heet officieel 'Overgangsregeling passende huur' en betreft zo'n 10.000 Amsterdamse huishoudens. In 2017 hoopt de wethouder 'Wonen' in samenwerking met de corporaties voor deze Amsterdammers een structurele oplossing te kunnen invoeren. De eis (wens) dat de kale huur na aftrek van verschillende kortingen en toeslagen hoogstens 30% van het maandinkomen is, komt naderbij.

Veel huishoudens hebben een te hoog inkomen om te kunnen verhuizen binnen de sociale sector. Het zoeken naar een geschikte woning boven die grens (710 euro per maand) leidt niet gemakkelijk tot succes, immers ook in de 'lage middensector' is de vraag veel groter dan het aanbod. De corporaties hebben met de gemeente afgesproken dat in Amsterdam het begrip lage middensector blijft bestaan, ook al wil men in 'Den Haag' alle huurwoningen boven de 710 euro in de vrije sector onderbrengen. Bovendien is afgesproken, dat een aanzienlijk deel van de in aanbouw zijnde woningen worden aangeboden in deze middensector, mits het gemiddelde huurbedrag niet meer dan 850 euro per maand is. Bij de huurdersvereniging betwijfelt men echter of die afspraak wordt nagekomen. #

Specialisten in mens-
en milieuvriendelijke
producten

Zondag geopend van 11.00 - 18.00 uur

Agenda

Buurtpunten in Oost:
Voor alle vragen waar u alleen niet uitkomt. Voor informatie over vrijwilligerswerk, activiteiten in de buurt, mantelzorgondersteuning, administratie sorteren en uw financiën.

Dapperbuurt
Buurtpunt Dapperpunt
De Gooyer, Von Zesenstraat 298,
woensdag 10.00-11.30 uur

Transvaalbuurt
Buurtpunt Transvaal
Hofmeyrstraat 67,
vrijdag 10.00-12.00 uur

Oosterparkbuurt
Buurtpunt Kastanjehof
Kastanjeplein 60,
donderdag 13.00-15.00 uur

Buurtpunt Oosterpark
's Gravesandplein 19,
dinsdag en donderdag
9.00-12.00 uur

Watergraafsmeer
Buurtpunt Het Brinkhuis
Landbouwstraat 63,
maandag 14.00-16.00 uur

Buurtpunt Watergraafsmeer
Kamerlingh Onneslaan 34 hs,
donderdag 9.30-11.30 uur

Buurtpunt 't Hoekhuys
Fizeastraat 3,
dinsdag 12.00-14.00 uur

IJburg
Buurtpunt IJburg
IJburglaan 727,
maandag 9.30-11.30 uur

Budgetpunt IJburg
Ed Pelsterpark 8,
woensdag 9.30-11.30 uur

Activiteiten Dynamo o.a.:

- buurtrestaurants
- sporten
- gezond leven
- weerbaarheid
- Mantelzorg lunchroom
- Alzheimer café
- financiën
- wonen
- computerlessen
- vrijwilligerswerk
- peuters
- Talententent naschoolse activiteiten
- tieners en jongeren

en veel meer... kijk op:
www.dynamo-amsterdam.nl
telefoon 020 46 09 300
info@dynamo-amsterdam.nl
facebook Dynamo beweegt tot meedoen
twitter @Dynamo020

Voor jongeren:
www.dynamojongeren.nl

Vraag en aanbod van en voor bewoners: www.buuv.nu

Opstap naar werk, vrijwilligerswerk en activiteiten:
www.postoost.nl

Jongeren positief over schuldhulp Dynamo

Dynamo vindt het belangrijk om van jongeren zelf te horen hoe zij de hulpverlening ervaren. Daarom evalueert ze met jongeren hun schuldhulptraject. Ellen Geerdes (teamleider jongeren-schuldhulpverlening) verklaart: 'We leren van de jongeren wat hen binnen boord houdt, wat ze nodig hebben om het traject goed vol te houden en vooral ook wat het hen oplevert.'

Club Info goes Viral

Club Info en Club Jaco hebben de handen ineengeslagen en zijn een Media team gestart!

Binnenkort gaan de stagiaires van deze Clubs samen op pad in Oost. Het doel is om erachter te komen wat er bij de jongeren leeft door middel van straatinterviews.

De onderwerpen die aan bod komen zijn heel actueel en passen binnen de belevingswereld van de jongeren. Vanaf volgend jaar 2017 zullen de filmpjes te zien zijn op Youngsterdam, het Youtube

kanaal van Dynamojongeren en op de website www.dynamojongeren.nl. Naast het Media team, heeft Club Info nog altijd vrijblijvende inloopspreekuren. #

Voor vragen (ook anoniem), ga naar www.dynamojongeren.nl/clubinfo of kom langs tijdens onze spreekuren in Post Oost (Wijtenbachstraat 36) en vraag naar Club Info.

Een jongere stelt: 'Ik wil voor mijn 30ste schuldenvrij zijn en dat doen we nu gewoon.' De jongeren geven aan de hulp enorm te waarderen. Ze ervaren de hulpverlening als fijn, laagdrempelig, toegankelijk en de medewerkers als begripvol. Zo had een jongere het gevoel dat er toch naar hem werd geluisterd toen hij geen gebruik wilde maken van budgetbeheer. Die ruimte heeft hij benut om te laten zien dat hij het inderdaad zelfstandig kon. Dat dit is gelukt, gaf hem een sterker en zelfstandiger gevoel. Een andere jongere

wilde juist wel heel graag de structuur die budgetbeheer hem biedt. Sommige jongeren misten goede informatie over het verloop van het traject.

Het blijkt dat jongeren vooral visueel ingesteld zijn en de geschreven informatie niet goed voldeed. Dynamo heeft daarom een kaart ontwikkeld waarin de vervolgstappen zijn uitgewerkt. Jongeren reageren hier positief op. De kaart wordt gebruikt bij de individuele gesprekken, de budgetbijeenkomsten en de financieel jongeren cafés. #

Jongeren tussen de 18 en 27 jaar uit Amsterdam Oost kunnen bij Dynamo jongerschuldhulpverlening terecht voor vragen over geld en hulp bij administratie: telefoon 020 46 20 300, dienstencentrum Oosterpark, 's-Gravesandplein 19.

jongerschuldhulpverlening@dynamo-amsterdam.nl
www.dynamo-amsterdam.nl

Kerstdiners

In samenwerking met Jumbo organiseert Dynamo kerstdiners. Een gezellige kerst waarop mensen samen zijn en eten is niet voor iedereen vanzelfsprekend.

Dynamo maakt het, in samenwerking met Jumbo, mogelijk om buurtbewoners die met de kerstdagen eenzaam zijn of weinig te besteden hebben, een fijne kerst te bezorgen. Jumbo Supermarkten levert de producten om een 3-gangen diner te kunnen bereiden, aangevuld met servetten en menukaarten. Dynamo zorgt er vervolgens voor dat de diners worden bereid door vrijwilligers in de verschillende buurtrestaurants van Dynamo.

Op zeven locaties van Dynamo worden kerstdiners georganiseerd waaronder buurtcentrum Oosterpark, Het Parkhuis en servicepunten: Menno Simonshuis, Gooyer, Kraaipan, Brinkhuis en Jeruzalem. De kerstdiners vinden op verschillende momenten op verschillende plekken in de plaats. #

www.dynamo-amsterdam.nl

Dwars door het recht met HJS Het Juridisch Spreekuur (HJS) van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) behandelt in deze rubriek actualiteiten die met het recht te maken hebben.

Wijzigen, overstappen of laten zoals het is?

Tekst: Anushka Concepcion en Nürgül Cincil

Veel mensen hebben een zorgverzekering afgesloten die niet meer past bij hun persoonlijke situatie en daardoor te duur is. We willen vaak het zekere voor het onzekere nemen, maar dat leidt tot oververzekerd zijn en dat is zonde. Bespaar geld en verzeker u alleen voor risico's die u loopt.

U kunt uw huidige zorgverzekering vóór 1 januari 2017 opzeggen, daarna heeft u nog tot 31 januari 2017 de tijd om een nieuwe zorgverzekering af te sluiten. Onderwerp uw verzekeringspakket eens aan een kritische blik. Ook door het wijzigen van uw huidige pakket kunt u soms euro's besparen, zonder meer risico's te lopen. Vanaf 1 januari 2017 wordt het basispakket aangepast. Het aantal ingrepen waarvoor u een vergoeding kunt krijgen is uitgebreid. Voor meer informatie kunt u terecht op de site: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basis->

pakket zorgverzekering. Denk bijvoorbeeld aan de operatie van het bovenooglid als dit slap of verlamd is.

Verplicht of vrijwillig eigen risico?

Als je een zorgverzekering afsluit heb je altijd te maken met een verplicht eigen risico. Dit bedrag is wettelijk bepaald. Voor het jaar 2017 is het eigen risico € 385,-. Alle zorguitgaven die boven dit bedrag uitkomen worden door de zorgverzekeraar betaald. Als bijvoorbeeld uw zicht vermindert en u een bril van € 500,- nodig hebt, dan worden de kosten van de bril die meer

bedragen dan het eigen risico vergoed door de zorgverzekeraar, te weten € 115,- (= € 500,- minus € 385,-). Het verplichte eigen risico geldt voor alle Nederlanders van 18 jaar en ouder. Deze dient eenmalig te worden voldaan.

Naast het verplichte eigen risico heeft u ook de mogelijkheid om voor een vrijwillig eigen risico te kiezen. Dit bedrag komt bovenop uw verplichte eigen risico. U kan dus kiezen voor een hoger eigen risico (totaal), zodoende betaalt u minder verzekeringspremie. Maar let op in dat geval dient u een groter deel van de zorguitgaven zelf te betalen.

De eigen bijdrage

Naast het eigen risico is er ook nog een eigen bijdrage. Een eigen bijdrage houdt in dat u (deels) voor sommige 'zorguitgaven' zelf altijd verantwoordelijk bent. Ook deze bijdrage wordt wettelijk bepaald, maar kan uiteindelijk verschillen per zorgverzekeraar. De eigen bijdrage geldt in tegenstelling tot het eigen risico voor alle leeftijden, ook betaalt u deze eigen bijdrage telkens per zorguitgave.

Keuze maken

Uw zorgverzekering wijzigen, overstappen of toch de status quo behouden? Om deze vraag naar tevredenheid te kunnen beantwoorden dient u op een rijtje te zetten welke zorg u wel of niet nodig denkt te hebben in 2017. Dit kan door terug te kijken van welke zorg u in het afgelopen jaar, of de afgelopen 2 of 3 jaar, gebruik heeft gemaakt. U dient

zelf een afweging te maken en vervolgens de knoop in uw voordeel, maar wel met een zorgverzekering die bij u past, door te hakken! #

Adresgegevens en spreekuurtijden BOOT-Oost/HJS:
Batjanstraat 1b
1094 RC Amsterdam
Inlooppreekuren:
di. t/m do. van 13:00-17:00 u.
telefoon: 020 - 665 80 15

Algemeen telefoonnummer
HJS: 06 - 211 588 82
website HJS: www.hva.nl/hetjuridischspreekuur

Wijksteunpunt Wonen wordt !WOON

Per 1-1-2017 gaat het Wijksteunpunt Wonen verder onder een nieuwe naam: !WOON. Ook verhuizen wij naar een nieuwe locatie: Tweede Boerhaavestraat 46-H, 1091 AN Amsterdam.

De spreekuurtijden blijven ongewijzigd (maandagavond tussen 19 en 20 uur en woensdagochtend tussen 9 en 12 uur hebben wij inlooppreekuur). Tussen kerst en oud en nieuw zijn wij gesloten, maar vanaf 2 januari bent u van harte welkom op ons nieuwe kantoor! #

Wooncoachproject

Amsterdamse 55+ers kunnen een wooncoachgesprek aanvragen via het Wijksteunpunt Wonen (vanaf 1 januari a.s. stichting !WOON).

Een Wooncoach komt bij de bewoner thuis (op afspraak) om de woonwensen en -behoefte s samen te bespreken. De Wooncoach geeft informatie en advies over WMO-aanpassingen in huis, Woningnet, mogelijke verhuisregelingen van corporaties zoals de regelingen 'van groot naar beter'

en 'van hoog naar laag' en verdere informatie over een eventuele verhuizing.

Het doel van de Wooncoach is om de bewoner de juiste handvatten te bieden om een (toekomstige) weloverwogen keuze te maken om zo lang mogelijk prettig thuis te blijven wonen. De Wooncoach maakt specifieke afspraken en begeleidt de bewoner waar nodig. Aanmelden kan via 020-4620330 of oost@wswonen.nl #

Steun voor Amsterdammers met laag inkomen en hoge huur

De gemeente Amsterdam gaat mensen met een laag inkomen helpen als zij een huurwoning hebben met een relatief hoge huur.

Deze bijdrage is bedoeld voor mensen die al langere tijd een inkomen tot 120% van het sociaal minimum hebben en een sociale huurwoning met een voor hun inkomen relatief hoge huur (maar niet hoger dan € 710,68). Hoeveel geld huurders terug

kunnen krijgen is afhankelijk van de hoogte van de huur, het aantal personen in het huishouden, het wel/niet ontvangen van AOW en het aantal maanden dat men op het adres woont. Amsterdammers die in een corporatiewoning wonen en van wie de gemeen-

te weet dat zij recht hebben op compensatie, krijgen binnenkort een aanvraagformulier thuisgestuurd.

Particuliere huurders moeten de bijdrage zelf aanvragen bij de gemeente (voor het aanvraagformulier, kijk op www.amsterdam.nl/pakjekans). Aanvragen van de bijdrage kan tot 20 december 2016. Aanvragers krijgen voor 1 maart 2017 bericht. #

Nieuwe Wet Doorstroming Huurmarkt geen reden voor ontbinden oude contracten

Op 1 juli 2016 is een nieuwe wet van kracht geworden: de Wet Doorstroming Huurmarkt. De mogelijkheden tot tijdelijke verhuur zijn hiermee verruimd.

De termijn wordt nu max. twee jaar voor zelfstandige en max. 5 jaar voor onzelfstandige woningen. Particuliere verhuurders mogen in alle gevallen tijdelijke huurcontracten van twee jaar aanbieden. Corporaties daarentegen mogen tijdelijke contracten alleen aanbieden aan bepaalde doelgroepen. Ook wordt het mogelijk te koop staande huurwoningen tijdelijk te verhuren en wordt de 'diplo-

matenclausule' aangepast en verruimd, waardoor een woning bij afwezigheid van de eigenaar/huurder tussentijds verhuurd kan worden, eventueel aan meerdere elkaar opvolgende huurders, totdat de eigenaar of eerdere huurder weer terugkeert naar de woning. Al met al dus veel nieuwe mogelijkheden voor verhuurders. Maar let op! Een tijdelijk contract moet aan verschillende

voorwaarden voldoen om echt tijdelijk te zijn. Bovendien geldt de nieuwe wetgeving alleen voor contracten die zijn afgesloten na 1-7-2016. Wij krijgen signalen dat sommige verhuurders hun (kamer-) huurders een nieuw (tijdelijk) contract aanbieden gebaseerd op de nieuwe wet. Huurders zijn in principe niet verplicht dit te tekenen!

Bij twijfel aan de rechtmatigheid van een tijdelijk contract, neem contact op met het Wijksteunpunt Wonen (of vanaf januari, met !WOON). #

#DWARS liggertjes

De gratis advertentierubriek van Dwars door de Buurt

Deze rubriek is bedoeld als service voor onze lezers. U kunt als particulier of stichting een gratis advertentie, oproep of mededeling plaatsen. Er worden geen commerciële boodschappen geplaatst. Uw informatie moet voor de deadline bij ons binnen zijn en mag hooguit uit 200 tekens bestaan. Zie hiernaast in het colofon voor de deadline en het mailadres.

Kerstmarkt

Op zaterdag 17 december van 11.00 - 15.00 uur is er een kleine Kerstmarkt in De Open Hof, Farhenheitstraat 115, 1097 PP Amsterdam. De toegang gratis.

Koor zoekt leden

Popkoor Oostwijs repeteert elke vrijdagavond van 19 tot 21 uur in de Muziekschool Amsterdam, Nieuwe Kerkstraat 122, o.l.v. Vladimir Pairel. Wie komt meezingen? Meer info? Proefzingen? silvia.oostwijs@gmail.com. www.facebook.com/oostwijs.

Senioren Café

Elke dondermiddag van 14 - 17 uur is er het Senioren Café voor buurtbewoners en mantelzorgers uit de Watergraafsmeer e.o. in de pastorie van de Hofkerk, Linnaeushof 94. U kunt elk moment binnenlopen.

Workshop

In samenwerking met 'de' Margriet is er op maandag 19 december a.s. van 13 - 16 uur een workshop 'Mindfulness voor mantelzorgers' in het Mirrorcentre (bij station Muiderpoort). De kosten zijn slechts 15 euro. Er is gelegenheid om

een boek aan te schaffen en te laten signeren. Info: www.margriet/happy-holidays/workshop-klein-geluk-voor-de-mantelzorger/. Opgeven: www.handboekvoorkleingeluk.nl/margriet-happy-holidays-workshop/.

Aangeboden

Mooie spelen van PLAY-MOBILE. In zeer goede staat: Grote Pyramide / Engels Fort-Kasteel / Sphinx / Groot Hotel. Alleen de Pyramide heeft de originele doos. Verder alle stukjes compleet (!!) van alle spelen. Prijs vanaf 30,- euro (in overleg). Email: m.vandervoort@telfort.nl of tel.nr. 06 - 361 405 73.

Te koop

Enkele open legkasten, ladenkasten en plankdragers met rails en legplanken; diverse maten en prijzen, gebruikt maar z.g.a.n. Tevens mooie grote letterbak aangeboden. Geïnteresseerd? Bel/sms 06 - 18 11 70 76.

Piano aangeboden

Wie wil mijn bruine Fazerpiano in het nieuwe jaar overnemen? Tegen elk aanneemelijk bod. Bel 020 - 627 79 98 of mail annekehesp@gmail.com.

Cursussen

Een groot aantal cursussen wordt gegeven in en door de Openbare Werkplaats. Voorbeelden: Electra en Fietsenmaken. Kijk voor het aanbod en andere info op www.openbarewerkplaats.nl. Of bel 020 - 468 05 81.

Bijzonder vrijwilligerswerk

Bij VPTZ-Amsterdam (Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg), onderdeel van Markant, komen wekelijks zo veel hulpvragen binnen dat extra vrijwilligers zeer welkom zijn. Voor overdag of 's nachts om te waken. Ervaring is niet nodig. Wel betrouwbaarheid, betrokkenheid, inlevingsvermogen en het hart op de goede plaats. Goede training, begeleiding en onkostenvergoeding. Geïnteresseerd? Tel. 020-8868800, mail info@markant.org, info: www.markant.org.

Kerststallen in Hofkerk

Dit jaar vindt in de Hofkerk aan het Linnaeushof (Martelaren van Gorcum) weer de inmiddels bekende kerststallen expositie plaats.

Op deze expositie kunt u een bonte verzameling kerstgroepen zien uit alle windstreken. Naast grote verscheidenheid aan materialen, is er ook een afwisseling in grootte.

Dit jaar zal er naast de groepen die veelal in de huiskamers staan, ook aandacht zijn voor miniaturen. Deze circa 5 à 7 centimeter hoge groepjes zijn er in vele variaties. Een groot gedeelte van de expositie komt uit de verzameling van Bert Hilhorst, als koster actief in de Hofkerk. Naast de collectie van Bert komen de miniatuurjes uit verzamelingen van andere parochianen.

De tentoonstelling is van 26 december 2016 tot en met zondag 8 januari 2017 dagelijks geopend van 13.00 tot 17.00 uur. Nieuwjaarsdag is de expositie gesloten. Ook is de expositie open op zaterdag 17 en zondag 18 december van 12.00 tot 17.00 uur. Op zondag 18 december is er op tevens de 'Faire Kerst-fair', een gezellige markt met verschillende maatschappelijke organisaties, waaronder de Wereldwinkel, en diverse activiteiten voor kinderen, zoals een fotoshoot in een kerststal. #

Info: www.hofkerk.amsterdam

Colofon

Dwars door de buurt is een onafhankelijke lokale krant die in 2016 zeven keer zal verschijnen. De krant wordt huis aan huis verspreid in de buurten van Oud-Oost (Oosterpark-, Transvaal- en Dapperbuurt) en Watergraafsmeer in Amsterdam-Oost. Op meerdere openbare plekken in Oost liggen exemplaren om gratis mee te nemen. De oplage is 25.000.

Dwars 191 verschijnt vrijdag 10 februari, de deadline voor uw bijdrage is donderdag 19 januari 2017.

Adresgegevens:

Wijtenbachstraat 36 hs
1093 JC Amsterdam
tel. nr.: 06 - 428 078 05
e-mail: dwarskrant@gmail.com

Kernredactie:

Anneke Hesp, Arie van Tol,
Melissa Plomp en Rose Barthelomé

Opmaak:

Frits van den Akker, Robert Nieman
en Ron de Wit

Medewerkers:

Anna ten Bruggencate, Annemarije Pronk, Ans van de Scheur, Carolien van Welij, Connie Dekker, Daan van Pagée, Dick Feenstra, Dineke Rizzoli, Eddy Ellert, Gerard Valentijn, Hans Heitgeert, Hella de Groot, Jaap Kamerling, Jan Molenaar, John Prop (voorpagina), Judith Lammers, Kirsten de Wit, Maarten Doedes, Maaike Bergstra, Méland Langeveld, Mirjam Ringers, Noortje Blauw, Ruud Meijer, Sjaak Brox, Stan Polman, Ton Hendrix, Veronica van Roon en Wil Merkies.

Bestuursleden

Stichting Dwars door Oost:
Arie van Tol, Mike de Kreek en Tim Stok

Redactionele bijdragen:

Dynamo, Vii, HJS, OAR en WSW

Druk: Rodi Rotatiedruk

Nieuwjaarsconcert

Op zondag 8 januari 2017 van 13.00 - 15.00 uur een Nieuwjaarsconcert: een Ontmoetings-, Luister- en Meezingconcert! Het is in de kerkzaal van de Anna-Bonifatius. Het concert is voor en door buurtbewoners van Amsterdam-Oost en andere belangstellenden.

Er is een gevarieerd programma, voor elk wat wils:

Italiaanse aria's, werken voor dwarsfluit, klarinet en piano van o.a. Albinoni, Andriessen en Poser; folkmuziek met Ierse harp, draaiier, doedelzak, trekharmonica en nyckelharpa; mooie meezingliederen!

Uitvoerenden zijn: Leon Bosch (Klarinet, NedPhO), Walter Pirovano (piano), Tonny Holsbergen (folkinstrumenten), Pien Tieman (Ierse harp),

Jos Perry (dwarsfluit), Ina Kok (mezzosopraan), Mariek Hilhorst (piano), Marie-José Keijzers (piano), het AnnaBonkoor en het Koor van alle aanwezigen in de zaal!

In de pauze: gratis koffie en thee, glühwein en hapjes! #

Toegang: vrijwillige bijdrage voor het Vluchtelingenwerk.

Het adres: 2e Oosterparkstraat 246 (bij Eikenplein), tel.nr. 020 - 692 85 32.

Midwintervuurfestijn in Oosterpark

Woensdagavond 21 december van 17.00 - 19.30 uur is er in de Muziekkoepeel van het Oosterpark een Midwintervuurfestijn. Er zijn verhalen, muziek, zang, gedichten, gratis hapje en drankje.

Vanaf Midwinter worden de dagen weer langer! Vanaf Midwinter keert het licht weer terug. Stukje bij beetje. Heb geduld. Je kan erop wachten. Trek de zon naar je toe, in je geest.

Midwinter wordt al duizenden jaren gevierd - door ontelbare natuurvolkeren, tribes en wicca's - ter ere van hun talloze veelkleurige goden, godinnen en henzelf - via creatieve rituelen waarin de verering van de natuur van Moeder Aarde nog centraal stond.

In ons Oosterpark zetten we iets daarvan voort - in moderne geest: vereer jezelf en

je medemens! Moeder Aarde moet leven. Ter ere van jou zelf.

Velen konden al eerder genieten van Midwinter- en Midzomerevenementjes die toen in het gras rond de ijzeren Lichtboom plaatsvonden.

Het Midwintervuurfestijn wordt georganiseerd in samenwerking met de vereniging Vrienden van het Oosterpark en wordt mede mogelijk gemaakt door Stadsdeel Oost en Fonds voor Oost.

Er is een optreden van Bas Ten Hoor & Friends Sundown Tribal Percussion Band:

tendaji ('make things happen'). Verder zijn te verwachten: Yarun Dee, Willem de Ridder, Sahand Sahebdivani, Christina Mercken, Frans Bakker, Catelijne Beijst, Cato Fluitsma, Aldo Hoff, Reinout Koperdraat, Polly Levens, Paul Schaaps en Jan-Willem Schilt. #

Oproep: neem zelf iets verlichtends mee. Ofwel iets dat licht geeft! Wat dan ook. Deze creaties hangen we in de Muziektent op, als fraaie slinger.

Info: Reinout Koperdraat, tel.nr. 06-40751526; facebook: Midwintervuurfestijn; website: www.vriendenvanhet-oosterpark.nl.

Ben je vrijwilliger of mantelzorger?

Geïnteresseerd in cursussen, trainingen of lezingen? Bezoek het online kennisplatform Kennismarkt Oost. Het webadres is:

oost.kennismarkt.amsterdam

post
oost

Kennismarkt Oost zorgt ervoor dat je als mantelzorger of vrijwilliger praktische vaardigheden leert, meer inzicht verkrijgt en geïnspireerd raakt.

Heb je een (gratis) training die op onze site past, neem dan contact met ons op via kennismarkt@postoost.nl

#DWARNS

voor de jeugd

Coördinatie en Stinks Connie Dekker, teksten Ron de Zeeuw

Dieren in de winter

Het goudgekroonde koninkje vindt zelfs eten in de winter.

Wat doen dieren deze winter? Winter is voor de meeste dieren niet moeilijk door de kou maar omdat er minder of helemaal geen eten te vinden is. Er zijn bijna geen insecten en zaadjes en graantjes en daarvan leven vooral de vogels. Als er genoeg te eten zou zijn, zouden de meeste vogels waarschijnlijk niet vertrekken. Een vreemd voorbeeld is één van de kleinste Amerikaanse vogeltjes, de golden crowned kinglet, ofwel het goudgekroonde koninkje. Het lijkt sprekend op ons kleinste vogeltje, het goudhaantje. Deze vogeltjes zijn maar acht centimeter groot en wegen vier tot zes gram. Het was tot voor kort een raadsel hoe het koninkje de strenge Canadese winter kon overleven. Om warm te blijven bij -20 moet hij elke dag meer dan zijn eigen gewicht eten en niemand wist wat er te eten was

in al die Canadese sneeuw. Door de vogeltjes wekenlang te volgen ontdekten biologen dat er ook rupsjes in de schors van dennen overwinteren en het koninkje weet er elke dag wel een paar te vinden. Toch overleeft maar een op de twintig koninkjes zo de barre winter en het is dus geen wonder dat de meest vogels liever naar het warme Zuiden trekken. Een ander voorbeeld van een vogel die niet naar het Zuiden trekt is de vlaamse gaai maar dat is dan ook een hele slimme vogel. In de herfst verstopt de vlaamse gaai duizenden nootjes op allerlei plaatsen, in de schors van bomen, in de grond, overal. Hij weet vrij goed waar hij ze heeft verstopt en heeft op die manier de hele winter een noodvoorraad eten. Ook spechten trekken niet weg en weten diep in de schors van bomen overwinterende insecten te vinden.

De vlaamse gaai eet graag mee van zaadbolletjes.

Alle afbeeldingen staan op Flickr. De foto van het goudgekroonde koninkje is gemaakt door Seabrooke Leckie. De beer: Eric Danley. Bruine langoorvleermuizen: Vello Runnel. Vlaamse Gaai: Connie Dekker.

Tot ziens in de lente!

Na een lange winter eet deze beer paardenbloemen om zijn maag weer op gang te helpen.

Sommige zoogdieren doen een winterslaap om de voedselloze maanden door te komen. Beren zijn een bekend voorbeeld. Babyberen worden tijdens de winterslaap van hun moeder geboren en drinken maandenlang bij hun slapende moeder. Ze blijven warm in de kleine ruimte rond de enorme moederbeer. Ze doen zelf geen winterslaap. Ze zouden doodgaan door gebrek aan voedsel. Anders dan hun moeder hebben ze geen vetreserve waarop ze maanden kunnen teren. Als hun moeder in het voorjaar wakker wordt en uit het hol kruipt zijn de jonge beren al geen baby's meer en groot genoeg om haar te volgen. In ons land zijn er ook zoogdieren die een winterslaap doen. Alle vleermuizen, bijvoorbeeld. En verder doen egels een winterslaap. Daarvoor maken ze zelf een hutje van takken en bladeren zodat ze beschermt liggen en warm

blijven. Alleen egels die in de zomer en herfst geboren zijn doen geen winterslaap. Ze zijn nog niet groot en hebben nog niet genoeg vet om de winter slapend door te komen. Ook dassen doen een soort winterslaap. Diep in de grond liggen ze op een klein matrasje van blaadjes en takken. Als het niet zo koud is komen ze van tijd tot tijd uit hun holen om wat bij te eten. Wat ze dan ook doen is hun matras luchten. Ze slepen het takkenblaadjesgeheel uit hun hol, en laten het een paar uur buiten liggen. Daarna slepen ze het weer naar binnen en slapen verder. Net als wij doen met ons dekbed. Ze hebben trouwens soms een logé. Vossen slapen graag in een van de vele holen van een dassenburcht. Dassen jagen ze niet weg, maar prettig vinden ze het niet. Ze bouwen een klein muurtje van zand om de slapende vos heen. Het schijnt dat ze

vossen niet erg lekker vinden ruiken. Vleermuizen hebben vaste plaatsen waar ze iedere winter naar terug gaan. Dat kan best ver weg zijn. Sommige vleermuizen vliegen wel 150 kilometer van hun favoriete zomerverblijf, bijvoorbeeld een binnentuin in Amsterdam Oost, naar hun winterverblijf in een groeve in Limburg of België of zelfs in Noord-Frankrijk. Net als als dassen slapen ze niet de hele winter door. Op warmere dagen komen ze vaak naar buiten om te eten. Wat ze dan eten is niet altijd duidelijk want veel muggen zijn er niet in januari en februari. Eekhoorns houden geen winterslaap. In plaats daarvan houden ze zich op gure, koude dagen in hun nest verborgen. Net als vlaamse gaaien hebben ze een wintervoorraad eten op verschillende plaatsen. Zo hoeven ze alleen af en toen hun holletje uit naar hun voorraadplekjes.

Vleermuizen vliegen vaak grote afstanden om het ideale grotje te vinden, niet te koud, niet te nat...

Voor Stinks is er niet zoveel aan de hand in de winter, hij blijft gewoon lekker binnen!